



Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΜΕ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ



ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΩΝ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
2013



Ο Μηχανισμός Παρακολούθησης των Επιδόσεων και Προοπτικών των Ελληνικών Επιχειρήσεων έχει αναπτυχθεί από τον ΣΕΒ και την Ανώνυμη Εταιρεία Αναπτυξιακών Δράσεων Στέγη της Ελληνικής Βιομηχανίας, σε συνεργασία με το ΙΟΒΕ και το Εργαστήριο Βιομηχανικής και Ενεργειακής Οικονομίας του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου «Έρευνα στις Επιχειρήσεις για την Πρόβλεψη των Μεταβολών στα Περιφερειακά Παραγωγικά Συστήματα και τις Τοπικές Αγορές Εργασίας». Το έργο συγχρηματοδοτείται από το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013.



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Η ελληνική οικονομία βρίσκεται σε πραγματικό σημείο καμψής. Εύλογα πολίτες και επιχειρήσεις αυτής της χώρας αναρωτιούνται με ποιες προϋποθέσεις θα υπάρξει ανάκαμψη της παραγωγικής βάσης της οικονομίας και έξοδος από τη σημερινή κρίση. Ο ΣΕΒ προσπαθεί να συμβάλει στην οικοδόμηση ενός νέου παραγωγικού προτύπου που θα οδηγήσει ταχύτερα και με περισσότερη ασφάλεια στην ανάπτυξη.

Παρά την πρωτοφανή σε διάρκεια και βάθος ύφεση, υπάρχουν ακόμη πολλές ελληνικές επιχειρήσεις που επιβιώνουν, προσαρμόζονται, καινοτομούν. Την ίδια στιγμή δεκαετίες εγκατάλειψης της παραγωγικής βάσης και στρεβλώσεων που οικοδόμησαν ένα περιβάλλον αρνητικό προς την επιχειρηματικότητα εξακολουθούν ακόμη και σήμερα να υπονομεύουν και να κατατρώγουν το παραγωγικό δυναμικό που θα μπορούσε να αναπτύξει η χώρα απέναντι στον διεθνή ανταγωνισμό.

Για να μπορέσουμε να αντιλήσουμε συμπεράσματα όχι από θεωρίες αλλά από το τι συμβαίνει στην πράξη, χαρτογραφούμε την οικονομική πραγματικότητα μέσα στα χρόνια της κρίσης.

Ο ΣΕΒ έχει εγκαταστήσει έναν μηχανισμό παρακολούθησης των επιδόσεων και των προοπτικών των ελληνικών επιχειρήσεων και του ευρύτερου επιχειρηματικού περιβάλλοντος με στόχο να εκτιμήσει τις μεταβολές που συντελούνται σε σημαντικούς τομείς – αλυσίδες αξίας της ελληνικής παραγωγικής οικονομίας και να διαμορφώσει προτάσεις πολιτικής που αφορούν στις προοπτικές ανάπτυξης των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας.

Αυτή η χαρτογράφηση διατυπώνει διδάγματα που τα έχουμε δει και ακούσει και από την Ευρώπη. Μόνο που στη δική μας συγκυρία είναι ακόμη πιο πικρά και επιτακτικά: στροφή των δημόσιων πολιτικών προς τη συγκροτημένη υποστήριξη της παραγωγικής οικονομίας, προς μια βιομηχανική πολιτική που έχει σαν στόχο τη διεθνή ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Η στροφή αυτή έχει στο επίκεντρό της την καινοτομία και διατρέχει σχεδόν όλη τον κύκλο της κυβερνητικής δραστηριότητας.

Δεν αρκεί πλέον η άρση εμποδίων για την επιχειρηματικότητα. Πρέπει αυτή να συνοδεύεται από μια αλλαγή νοοτροπίας για την υποστήριξη των επιχειρήσεων από την Πολιτεία και από ενεργητικές πολιτικές στη χρηματοδότηση, στην εκπαίδευση και κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, στη φορολογία, στην ενέργεια, στη ρύθμιση των αγορών, στη διευκόλυνση των εξαγωγών και των επενδύσεων κλπ.

Μέσα στο πλαίσιο αυτό, εξέχουσα θέση έχει η εστίαση σε προτεραιότητες που αναδεικνύουν έναν νέο βιομηχανικό δυναμισμό, αποτελεσματικά αρθρωμένο με σύγχρονες ανταγωνιστικές υπηρεσίες. Στη σημερινή κατάσταση της οικονομίας μας, εκτός από τις οριζόντιες διαστάσεις μίας βιομηχανικής πολιτικής, είναι επιβεβλημένη και η ανάληψη των επιχειρηματικών προοπτικών και των τεχνολογικών προτεραιοτήτων και σε επίπεδο τομεακό. Ο ΣΕΒ έχει εμβαθύνει και στη διάσταση αυτή για να συνεισφέρει με συγκεκριμένες προτάσεις αλλά και για να παράσχει ένα υπόδειγμα προσέγγισης που λείπει σήμερα από τη δημόσια συζήτηση στη χώρα μας.

Όλα αυτά αποτελούν μια σύνθετη διαδικασία που απαιτεί τη συστράτευση όλων των δημιουργικών δυνάμεων της χώρας και σας καλούμε να συμμετάσχετε με την προσωπική σας συνεισφορά σε αυτήν την προσπάθεια.

Χάρης Κυριαζής
Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος ΣΕΒ





ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Για μία σύγχρονη βιομηχανική πολιτική στην Ελλάδα	4
--	----------

Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος:

Οι επιχειρήσεις που δείχνουν τον δρόμο	8
---	----------

Η Έρευνα στις 2.000 μεγαλύτερες επιχειρήσεις: Η ταυτότητα της Έρευνας	9
---	---

Οικονομικές επιδόσεις & αγορά	10
-------------------------------------	----

Τεχνολογικές και καινοτομικές επιδόσεις	16
---	----

Απασχόληση και πολιτικές ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού.....	20
--	----

Οι άριστες επιχειρήσεις AAA	24
-----------------------------------	----

Σημεία κλειδιά για τις επιδόσεις των επιχειρήσεων	24
---	----

Επιχειρηματικές προοπτικές και τεχνολογικές προτεραιότητες σε επτά σημαντικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας	25
---	-----------

Βιομηχανία Παραγωγής Ενέργειας:

Για μία ανταγωνιστική οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα	26
--	----

Περιβαλλοντική Βιομηχανία:

Καινοτόμος, βιώσιμη και ανταγωνιστική βιομηχανία με περιβαλλοντική υπευθυνότητα..	34
---	----

Δομικά Προϊόντα και Μεταλλικές Κατασκευές:

Δύο παραδοσιακοί τομείς σε νέες αγορές με νέα προϊόντα	40
--	----

Παραγωγική Αλυσίδα Τροφίμων:

Δυναμική ανάπτυξη και αξιοποίηση της παράδοσης	46
--	----

Τομέας ΤΠΕ (Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών):

Τυποποιημένα ελληνικά προϊόντα και υπηρεσίες στις διεθνείς αγορές.....	50
--	----

Υγεία:

Δυναμικές εξαγωγές καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών	54
---	----

Έτοιμο ένδυμα και «δημιουργική» βιομηχανία (creative industries):

Νέες τεχνολογίες και ευέλικτος σχεδιασμός απάντηση στον ανταγωνισμό κόστους.....	60
--	----



ΓΙΑ ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η ανάκαμψη της παραγωγικής βάσης και της οικονομίας της χώρας είναι δυνατή, αλλήλα με πολλή προϋποθέσεις. Παρά την πρωτοφανή οικονομική ύφεση, πολλή ελληνικές επιχειρήσεις διακρίνονται στις διεθνείς αγορές, στη χώρα παρατηρείται ένα σαφώς διακριτό ρεύμα επιχειρηματικότητας και καινοτόμων ΜΜΕ, η ελληνική έρευνα διαθέτει εξαιρετικό ανθρώπινο δυναμικό και υποδομές.

Στην Ευρώπη η κρίση ανέδειξε τη σημασία της βιομηχανίας για το σύνολο της οικονομίας. Σήμερα, η ισχυρή βιομηχανική βάση θεωρείται προϋπόθεση για την ισχυροποίηση της ευρωπαϊκής οικονομίας με εξαγωγές και επενδύσεις. Στόχος της Ε.Ε. είναι η αύξηση του ποσοστού της βιομηχανίας στο ΑΕΠ από 15% στο 20% μέχρι το 2020.

Στην Ε.Ε. συζητείται μια ολοκληρωμένη βιομηχανική πολιτική, που να καλύπτει όλες τις εκφάνσεις της επιχειρηματικής δράσης, να αίρει τα εμπόδια στην ανταγωνιστικότητα, και να προσανατολίζει ρυθμίσεις, πολιτικές και πόρους ώστε να γίνει η ευρωπαϊκή βιομηχανία περισσότερο ανταγωνιστική.

Υιοθέτηση των ευρωπαϊκών κατευθύνσεων βιομηχανικής πολιτικής σημαίνει πρωτίστως δυνατότητα εστίασης των επενδύσεων σε προτεραιότητες στο σύνολο του φάσματος των αναπτυξιακών παραμέτρων και ειδικότερα σε οικονομικές δραστηριότητες με περιθώρια ανάπτυξης στο πλαίσιο ευρύτερων παραγωγικών οικοσυστημάτων (παραγωγικές αλυσίδες).

Απαιτείται προσέγγιση με εστίαση σε σύνολα επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που αποτελούνται από ένα κύριο πυρήνα δραστηριοτήτων, δορυφορικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες με κύριες την ερευνητική και τεχνολογική, οι οποίες συνδυάζονται προκειμένου να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις μιας συγκεκριμένης αγοράς.

Βάση μίας σύγχρονης βιομηχανικής πολιτικής για τη χώρα είναι η «απορρόφηση» της καινοτομίας μέσα από συνεργατικές μορφές οργάνωσης στο πλαίσιο των επιχειρήσεων ενός κλάδου και των συμπληρωματικών, προς αυτόν, δραστηριοτήτων (προσέγγιση αλυσίδας αξίας ή οικοσυστήματος). Το διακύβευμα είναι η επένδυση όχι ως μεμονωμένη δραστηριότητα, αλλά ως στοιχείο που συμβάλλει στην ενδυνάμωση ενός ευρύτερου συνόλου παραγωγικών δραστηριοτήτων.



ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΙΧΝΟΥΝ ΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΠΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Η σύγχρονη βιομηχανική πολιτική αρθρώνεται με, και δεν νοείται χωρίς, κατάλληλη πολιτική έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης για τη στήριξη και ανάδειξη εστιών αριστείας και τεχνολογικών προτεραιοτήτων που αντικρίζουν αναδυόμενες αγορές βιομηχανικών προϊόντων και υπηρεσιών.

Μία αποτελεσματική και σύγχρονη βιομηχανική πολιτική στηρίζεται, επίσης, σε οριζόντιους καταλύτες, όπως η πρόσβαση σε προσιτούς κόστους χρηματοδότηση, το φιλικό επιχειρηματικό περιβάλλον, το σταθερό και εκλογικευμένο φορολογικό σύστημα, η λειτουργία των αγορών, το ανταγωνιστικό κόστος ενέργειας, η ανάδειξη των κρίσιμων, για τη βιομηχανία, επαγγελμάτων, θέματα που συμπληρώνουν το οπλοστάσιο της βιομηχανικής πολιτικής και την καθιστούν ολοκληρωμένη και αποτελεσματική.

Η χαρτογράφηση του επιχειρηματικού χάρτη της χώρας, υπό αυτό το πρίσμα, είναι η αναγκαία συνθήκη και διεργασία η οποία αναδεικνύει συγκεκριμένα σημεία επενδυτικών προτεραιοτήτων με προωθητική ισχύ για το σύνολο της αλυσίδας και των πρωταγωνιστών της. Η στήριξη αυτών των ισχυρών σημείων αποτελεί την ουσία της αναγκαίας προσπάθειας εκπόνησης βιομηχανικής πολιτικής, ευθυγραμμισμένης με την αντίστοιχη ευρωπαϊκή.

*Στην κατεύθυνση αυτή, ο ΣΕΒ έχει σχεδιάσει και υλοποιεί **Μηχανισμό Παρακολούθησης των Επιδόσεων και Προοπτικών των Ελληνικών Επιχειρήσεων** και του ευρύτερου επιχειρηματικού περιβάλλοντος με στόχο να εκτιμήσει τις μεταβολές που συντελούνται σε σημαντικούς τομείς – αλυσίδες αξίας της ελληνικής παραγωγικής οικονομίας και να διαμορφώσει προτάσεις πολιτικής που αφορούν στις προοπτικές ανάπτυξης των επιχειρήσεων.*



Ο Μηχανισμός στηρίζεται σε Έρευνα στις 2.000 μεγαλύτερες επιχειρήσεις στην Ελλάδα και στη συγκρότηση ομάδων εμπειρογνομόνων (panels) από επιχειρήσεις, Πανεπιστήμια, ερευνητικούς και θεσμικούς φορείς. Αναπτύχθηκε σε συνεργασία με το IOBE και το Εργαστήριο Βιομηχανικής και Ενεργειακής Οικονομίας του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Στο παρόν τεύχος παρουσιάζονται συνοπτικά τα πρώτα αποτελέσματα του Μηχανισμού αυτού, που συγχρηματοδοτήθηκε από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013.

Η Έρευνα πραγματοποιήθηκε σε δύο κύκλους (2011 και 2013) με την υποστήριξη της Public Issue, με σκοπό να χαρτογραφηθεί, κατά το δυνατόν πλήρως, το επιχειρηματικό τοπίο της χώρας.

Οι επιχειρήσεις κατατάσσονται σε τύπους συμπεριφοράς και κατηγορίες ανάλογα με τις οικονομικές, τεχνολογικές επιδόσεις και την πολιτική ανθρώπινου δυναμικού. Ο συνδυασμός των επιδόσεων αυτών κατηγοριοποιεί τις επιχειρήσεις σε ομάδες από τις οποίες αναμένονται διαφορετικές συμπεριφορές ως προς τον επενδυτικό δυναμισμό και την απασχόληση.

Στο ίδιο μήκος κύματος, οι ομάδες εμπειρογνομόνων (panels) που συγκροτήθηκαν έχουν ως σκοπό να εκτιμήσουν τις μεταβολές που συντελούνται σε σημαντικούς τομείς της ελληνικής παραγωγικής οικονομίας που διερευνώνται υπό το πρίσμα οργανωμένων παραγωγικών αλυσίδων (οικοσυστημάτων) και να αναπτύξουν δείκτες έγκαιρης πρόβλεψης (early warning indicators). Με αυτόν τον τρόπο συμβάλλουν στη διαμόρφωση προτάσεων πολιτικής που αφορούν στις προοπτικές ανάπτυξης των επιχειρήσεων, σε στρατηγικές και επενδυτικές προτεραιότητες και σε θέματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού.

Σε πρώτη φάση, ο Μηχανισμός Παρακολούθησης των Επιδόσεων και Προοπτικών των Ελληνικών Επιχειρήσεων λειτουργεί σε 7 τομείς που παρουσιάζουν σημαντικό ενδιαφέρον τόσο από πλευράς ειδικού βάρους όσο και προοπτικών ανάπτυξης και απασχόλησης. Τα αποτελέσματα των πρώτων πάνελ εμπειρογνομόνων παρουσιάζονται στο παρόν έντυπο και αφορούν στους παρακάτω σημαντικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας:



- Βιομηχανία Παραγωγής Ενέργειας: Για μία ανταγωνιστική οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα
- Περιβαλλοντική Βιομηχανία: Καινοτόμος, βιώσιμη και ανταγωνιστική βιομηχανία με περιβαλλοντική υπευθυνότητα
- Δομικά Προϊόντα και Μεταλλικές Κατασκευές: Δύο παραδοσιακοί τομείς σε νέες αγορές με νέα προϊόντα
- Παραγωγική Αλυσίδα Τροφίμων: Δυναμική ανάπτυξη και αξιοποίηση της παράδοσης
- Τομέας ΤΠΕ (Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών): Τυποποιημένα ελληνικά προϊόντα και υπηρεσίες στις διεθνείς αγορές
- Υγεία: Δυναμικές εξαγωγές καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών
- Έτοιμο Ένδυμα και «Δημιουργική» Βιομηχανία (Creative Industries): Νέες τεχνολογίες και ευέλικτος σχεδιασμός απάντηση στον ανταγωνισμό κόστους

Είναι σαφές ότι, τόσο η χαρτογράφηση των επιχειρήσεων της χώρας, όσο και τα πορίσματα από τις ομάδες εμπειρογνομόνων δίνουν μια πρώτη εικόνα σε μια κρίσιμη περίοδο για την ελληνική οικονομία, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Σε κάθε περίπτωση αποτελούν έμπρακτη συμβολή στην προσπάθεια δημιουργίας υποδομής παρακολούθησης των επιχειρήσεων της χώρας, ως προϋπόθεση εκπόνησης μιας συγκροτημένης βιομηχανικής πολιτικής για τη χώρα.

Τα αποτελέσματα από τη μέχρι σήμερα λειτουργία του Μηχανισμού παρουσιάζονται ως συμβολή του ΣΕΒ στον διάλογο για την εκπόνηση ενός νέου αναπτυξιακού προτύπου της χώρας και περισσότερο άμεσα στη δημόσια διαβούλευση για την ετοιμασία της Νέας Προγραμματικής Περιόδου. Φιλοδοξία της επιχειρηματικής κοινότητας της χώρας είναι να συμμετέχει με προτάσεις που θα συμβάλουν στην εκπόνηση επιχειρησιακών προγραμμάτων που θα υπηρετούν τις ανάγκες μιας σύγχρονης και ανταγωνιστικής βιομηχανίας.



ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ:
ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΙΧΝΟΥΝ ΤΟΝ ΔΡΟΜΟ

Η ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΙΣ 2.000 ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ: Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στόχος της Έρευνας ήταν η συλλογή εμπειρικών δεδομένων από 2.000 μεγάλες επιχειρήσεις της χώρας, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Πραγματοποιήθηκε σε δύο κύκλους, το 2011 και το 2013, ενώ 1.500 περίπου επιχειρήσεις συμμετείχαν και στους δύο κύκλους.

Σύμφωνα με διαθέσιμα στοιχεία ¹ για 30.000 περίπου επιχειρήσεις που δημοσίευσαν ισολογισμό έτους χρήσης 2011, οι 2.000 επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην Έρευνα:

- απασχολούν περίπου το 1/3 του συνόλου των απασχολουμένων στις παραπάνω 30.000 επιχειρήσεις,*
- συμμετείχαν με ποσοστό πάνω από 43% στο συνολικό κύκλο εργασιών.*

Σχετικά με την κλαδική διάθρωση του δείγματος της έρευνας, οι τομείς που έχουν τη μεγαλύτερη συγκέντρωση επιχειρήσεων είναι το εμπόριο και η μεταποίηση, τομείς που αφορούν περίπου στο 70% του συνολικού δείγματος. Σε όλες τις περιφέρειες της

χώρας συγκεντρώθηκε επαρκές δείγμα για στατιστική ανάλυση. Σαφώς όμως στις δύο μεγάλες περιφέρειες της χώρας, Αττική και Κεντρική Μακεδονία, συγκεντρώνεται σχεδόν το μισό δείγμα της έρευνας.

Συμμετοχή των επιχειρήσεων της έρευνας στη συνολική απασχόληση και στον συνολικό κύκλο εργασιών

% απασχολουμένων



% κύκλου εργασιών



¹ Στοιχεία Hellastat



ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ - ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ

Η τελευταία τετραετία (2009–2012) ήταν μία περίοδος επενδυτικής εξασθένησης για τον βασικό παραγωγικό ιστό της χώρας. Η εξέλιξη αυτή είναι περισσότερο ανησυχητική αν συνδυαστεί με την αρνητική εξέλιξη του ΑΕΠ. Πάντως η τάση αυτή εξηγείται σε μεγάλο βαθμό από την υποχώρηση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων.

Παρόλα αυτά, οι προβλέψεις για την επόμενη διετία όσον αφορά στις επενδύσεις είναι ενθαρρυντικές.

Πιο αναλυτικά, τη διετία 2011-2012 το 53% των επιχειρήσεων προχώρησαν σε κάποια σημαντικό ύψος επένδυση, έναντι 63% των επιχειρήσεων την προηγούμενη διετία. Επιπλέον, προκύπτει ότι οι συνολικές δαπάνες για επενδύσεις την περίοδο 2011-2012 περιορίστηκαν σημαντικά σε σχέση με την περίοδο 2009-2010. Η μείωση αυτή οφείλεται τόσο σε μείωση του αριθμού των επενδυτικών σχεδίων, όσο και σε συρρίκνωση του μέσου ύψους τους.

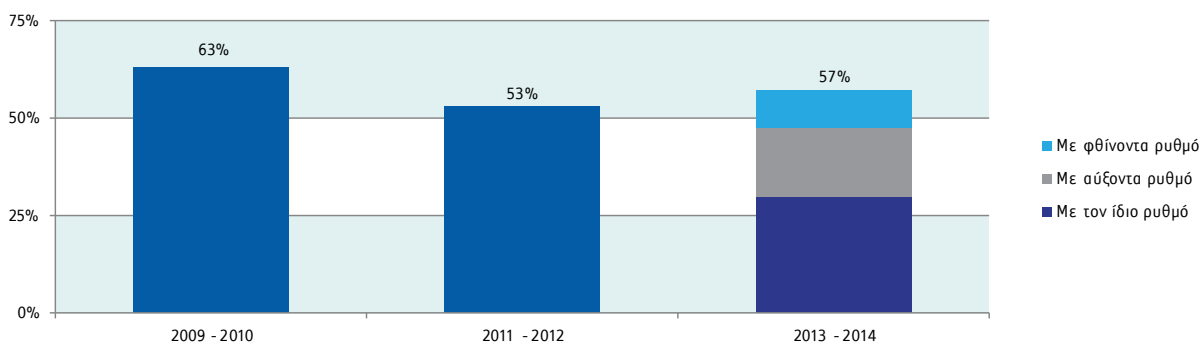
Κατά τη διετία 2013-2014, χωρίς να καταγράφεται ισχυρή βελτίωση του επενδυτικού κλίματος, υπάρχουν ενδείξεις σταθεροποίησης και ίσως μικρής τάσης ενίσχυσης της επενδυτικής δραστηριότητας. Αν και το ύψος της μέσης επενδυτικής δαπάνης παραμένει στα χαμηλά επίπεδα που προσδιορίστηκαν το 2012, διευρύνεται ελαφρώς

το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνουν ότι θα επενδύσουν την τρέχουσα διετία. Μάλιστα από αυτές, περίπου το 1/3 δηλώνει αυξημένες δαπάνες σε σχέση με την αμέσως προηγούμενη διετία, έναντι 17% που δηλώνει ότι περιορίζει τις επενδύσεις τους.

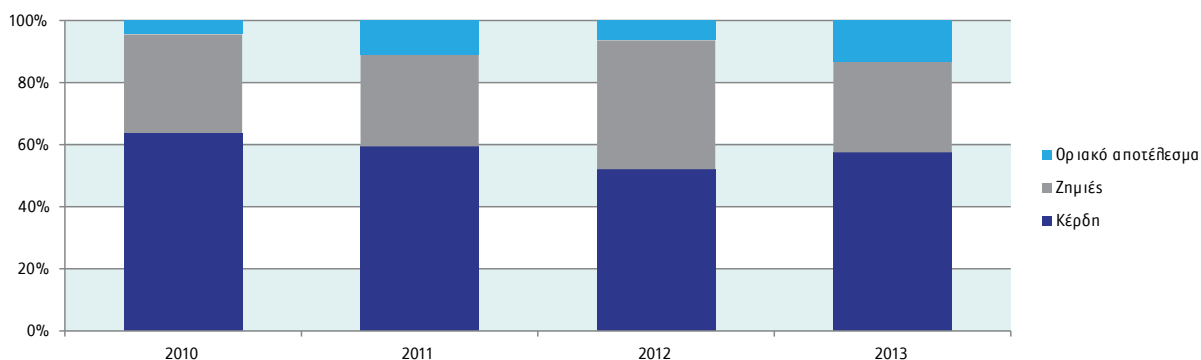
Η επενδυτική εξασθένηση κατά την περίοδο 2009–2012 εξηγείται από την έντονα αρνητική εξέλιξη της κερδοφορίας των επιχειρήσεων. Ειδικότερα, το 2012 παρατηρήθηκε σημαντική υποχώρηση των επιχειρήσεων με κέρδη, ενώ αυξήθηκαν οι επιχειρήσεις με ζημιές.

Συνεπώς, η επενδυτική δραστηριότητα των μεγάλων επιχειρήσεων της χώρας επηρεάστηκε καθοριστικά κατά την κορύφωση της κρίσης (2011-2012), φαίνεται όμως τουλάχιστον να σταθεροποιείται κατά την επόμενη διετία με ενδεχόμενη οριακή ενίσχυση.

Ποσοστό επιχειρήσεων που επένδυσαν/θα επενδύσουν



Ποσοστό κερδοφόρων και ζημιογόνων επιχειρήσεων

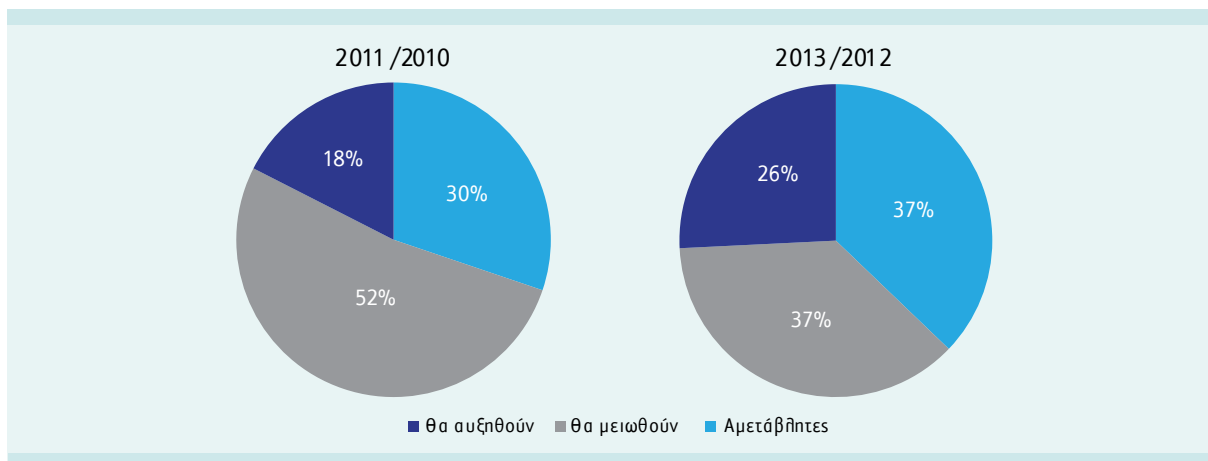


ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Οι επιπτώσεις της κρίσης είναι σημαντικές στην πορεία των εσόδων των ελληνικών επιχειρήσεων. Σύμφωνα με την Έρευνα, οι ελληνικές επιχειρήσεις μέσα σε μια διετία φαίνεται να απώλεσαν σχεδόν τα μισά έσοδά τους από πωλήσεις εσωτερικού. Όσες επιχειρήσεις είχαν πελατεία στο εξωτερικό, αλλιά και όσες στράφηκαν εσχάτως στο εξωτερικό κατόρθωσαν να αντισταθμίσουν μέρος των απωλειών τους από αυτές τις αγορές.

Ενθαρρυντικό στοιχείο αποτελεί το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρήσεων που αναμένουν αύξηση πωλήσεων το 2013 σε σχέση με την προηγούμενη μέτρηση.

Εκτιμήσεις για τη μεταβολή πωλήσεων εσωτερικού (% επιχειρήσεων)



ΕΞΑΓΩΓΕΣ

Οι αγορές του εξωτερικού στήριξαν τις ελληνικές επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν απωλέσει ένα σημαντικό μέρος των εσόδων τους από την εγχώρια αγορά. Περισσότερο ευάλωτες σε αυτή την εξέλιξη ήταν οι μικρές επιχειρήσεις.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξακολουθεί να κυριαρχεί στις ελληνικές εξαγωγές, ενώ η ελληνική παρουσία σε αναδυόμενες αγορές παρουσιάζει δυναμική αλλά είναι ασθενής.

Από την Έρευνα προκύπτει ότι η εξωστρέφεια των ελληνικών επιχειρήσεων έχει ενισχυθεί σε σχέση με την προηγούμενη μέτρηση, ενώ η τάση αυτή είναι περισσότερο εμφανής στον τομέα της μεταποίησης. Επιπροσθέτως οι εξαγωγικές προοπτικές είναι θετικές,

αν και σε γενικές γραμμές σταθερές σε σύγκριση με το 2011. Το μέγεθος πάντως των επιχειρήσεων φαίνεται να παίζει σημαντικό ρόλο, καθώς οι μικρότερες επιχειρήσεις γενικά δυσκολεύονται να εξαγουν.

Ποσοστό επιχειρήσεων που πραγματοποιεί εξαγωγές και εκτιμήσεις για το ύψος των εξαγωγών

% ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	2013	2011
Πραγματοποιεί εξαγωγές	50%	45%

% ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΞΑΓΩΓΩΝ (2013/2012)	ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΞΑΓΩΓΩΝ (2011/2010)
Θα αυξηθούν	53,7%	54,2%
Θα μειωθούν	9,6%	8,9%
Σχεδόν αμετάβλητες	36,7%	36,9%

ΑΠΕΙΛΕΣ

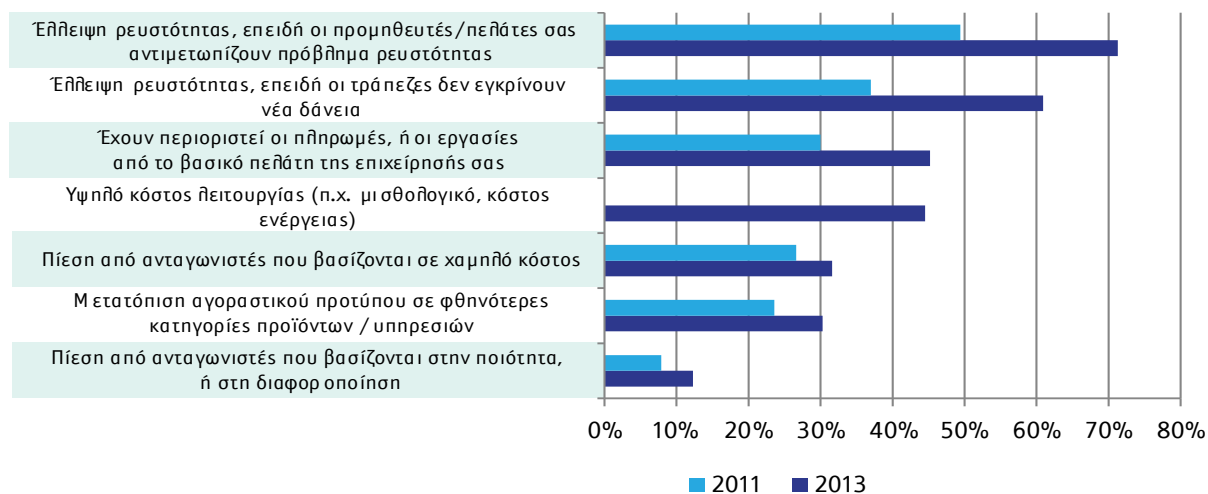
Περισσότερο απειλητική και από την κάμψη της κερδοφορίας των επιχειρήσεων είναι η έλλειψη ρευστότητας σε όλες τις εκδοχές (τράπεζες – πελάτες – προμηθευτές), ενώ οι πλέον πειστικές ανάγκες χρηματοδότησης αφορούν κεφάλαια κίνησης.



Πιο αναλυτικά, ως μεγαλύτερες απειλές που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις για τη βιωσιμότητά τους αναγνωρίζονται η έλλειψη ρευστότητας, επειδή οι προμηθευτές, ή οι πελάτες αντιμετωπίζουν πρόβλημα ρευστότητας, και επειδή οι τράπεζες δεν εγκρίνουν νέα δάνεια.

Σχετικά με τις ανάγκες χρηματοδότησης, οι επιχειρήσεις κατά κύριο λόγο δηλώνουν ότι χρειάζονται κεφάλαια κίνησης και ακολουθούν οι επενδύσεις και η εξόφληση δανείων, ενώ μικρότερες είναι οι ανάγκες για την κάλυψη υποχρεώσεων προς τρίτους.

Απειλές στη λειτουργία της επιχείρησης *



*Ποσοστό επιχειρήσεων που απάντησε με 4 και 5 σε 5βάθμια κλίμακα Likert, όπου 1: καθόλου, 5: σε πολύ μεγάλο βαθμό

Ανάλυση των αναγκών χρηματοδότησης

	% ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
Σε κεφάλαια κίνησης	57,6%
Σε επενδύσεις	28,2%
Σε εξόφληση δανείων	27,6%
Σε υποχρεώσεις προς τρίτους	20,4%
Σε όλους τους παραπάνω	2,9%
Σε κανέναν τομέα	10,2%

ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ



Παρά τη σφοδρότητα της κρίσης τα 2/3 των επιχειρήσεων της Έρευνας, δεν προχώρησαν κατά τα τελευταία 2 χρόνια σε σημαντική μείωση του αριθμού των εργαζομένων.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις στην προσπάθειά τους να περιορίσουν τις επιπτώσεις της κρίσης, προχώρησαν κυρίως σε συγκράτηση/μείωση των τακτικών αποδοχών, μείωση τιμών, αλλιώς και σε περικοπές σε πριμ και επιδόματα και λιγότερο σε μείωση

των απασχολουμένων. Είναι φανερό όμως από τις απαντήσεις ότι χρησιμοποιήθηκε κατά περίπτωση ένας συνδυασμός όλων αυτών των μέσων, ώστε να μπορέσουν οι επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν τη μεγάλη μείωση της ζήτησης.

Τρόποι αντίδρασης στην κρίση



ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Κατά την τετραετία 2009–2013 παρατηρείται σημαντική μείωση του αριθμού των «ισχυρών» επιχειρήσεων και αύξηση αντίστοιχα των επιχειρήσεων «σε κρίση» και εκείνων που αντιμετωπίζουν «δυσκολίες βιωσιμότητας».

Οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις δείχνουν περισσότερη ανθεκτικότητα, ενώ οι εξαγωγές και η καινοτομία συνιστούν βασικούς προσδιοριστικούς παράγοντες καλών οικονομικών επιδόσεων.

Ειδικότερα, με κριτήριο την κερδοφορία και τη μεταβολή πωλήσεων κατά το τρέχον και κατά το προηγούμενο έτος προκύπτουν τρεις ομάδες επιχειρήσεων:

- Οι «εδραιωμένες» επιχειρήσεις, περιλαμβάνουν επιχειρήσεις με δύο συνεχείς κερδοφόρες χρήσεις κατά τη στιγμή της έρευνας και ανοδικές πωλήσεις.
- Οι επιχειρήσεις που βρίσκονται «σε κρίση», είναι επιχειρήσεις με μία ζημιογόνο χρήση ή/και αρνητική εξέλιξη των πωλήσεων μεταξύ των δύο χρήσεων.
- Οι επιχειρήσεις με «δυσκολίες βιωσιμότητας», που έχουν ζημιές για δύο τουλάχιστον χρήσεις.

Ταξινόμηση των επιχειρήσεων με βάση τις οικονομικές επιδόσεις

	ΚΕΡΔΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ	ΚΕΡΔΗ ΤΡΕΧΟΝ ΕΤΟΣ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	2013	2011
A. Δυνατές	+	+	+	14,1%	28,3%
B. Σε κρίση	+	+	-	62,0%	52,0%
	-	+	+/-		
Γ. Δυσκολίες βιωσιμότητας	-	-	+/-	23,9%	19,8%

Η μέτρηση του 2011 είχε δείξει ότι αριθμητικά οι «εδραιωμένες» επιχειρήσεις ήταν το 28,3% του συνόλου. Η κατηγορία αυτή έχει περιοριστεί καθώς περιορίστηκε σημαντικά το ποσοστό των επιχειρήσεων με κέρδη το 2012. Παράλληλα, η τρίτη κατηγορία, δηλαδή οι επιχειρήσεις με δυσκολίες βιωσιμότητας, δεν έχει διευρυνθεί στο βαθμό που θα αναμενόταν λόγω της οικονομικής κρίσης.

Από τα στοιχεία της Έρευνας αναδεικνύονται δύο προσδιοριστικοί παράγοντες καλών οικονομικών επιδόσεων: το μέγεθος και η εξωστρέφεια. Ως προς το μέγεθος η σχέση είναι η αναμενόμενη: οι πιο

μεγάλες δείχνουν μεγαλύτερη ανθεκτικότητα. Ως προς την εξωστρέφεια, οι εξαγωγές συμβάλλουν θετικά στις επιδόσεις των επιχειρήσεων. Για παράδειγμα περίπου τρεις στις πέντε επιχειρήσεις της κατηγορίας A εξαγόν και μάλιστα εκτιμούν ότι οι εξαγωγές τους θα αυξηθούν το 2013. Αντίθετα στην κατηγορία Γ περιλαμβάνονται κατά κύριο λόγο μη εξαγωγικές επιχειρήσεις.

Επιπλέον οι «εδραιωμένες» επιχειρήσεις φαίνεται να υπερέχουν και σε όρους καινοτομίας. Πάνω από τις μισές επιχειρήσεις της κατηγορίας A παρουσιάζουν καινοτομία προϊόντος, όταν μόνο το 30% της κατηγορίας Γ έχουν αντίστοιχη δραστηριότητα.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ Ε&Α ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Όσο διαρκεί και εντείνεται η κρίση, η προσπάθεια των επιχειρήσεων να καινοτομήσουν δυσχεραίνεται. Αισθητή είναι η κάμψη των επιχειρήσεων που καινοτομούν είτε πρόκειται για καινοτομία προϊόντος, διαδικασίας ή οργάνωσης.

Η Έρευνα ανέδειξε τη γενικά παραδεδειγμένη καθυστέρηση της ελληνικής οικονομίας όσον αφορά στην έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία. Όμως ένας κρίσιμος πυρήνας επιχειρήσεων, παρά τις αντιξοότητες, διατηρεί αξιοσημείωτη ερευνητική και καινοτομική δραστηριότητα: πραγματοποιεί δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη, συνεργάζεται με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, κατοχυρώνει τα αποτελέσματα της έρευνάς του με πατέντες στο εξωτερικό και διαθέτει οργανωμένο τμήμα R&D.

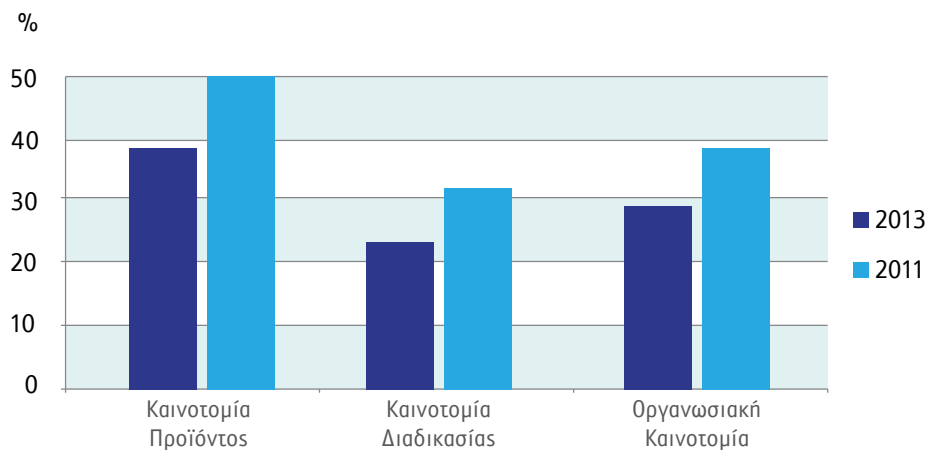
Το 2013 παρατηρείται κάμψη στον αριθμό των επιχειρήσεων που δηλώνει παραγωγή καινοτομικών προϊόντων/υπηρεσιών (product innovation) σε σχέση με το 2011. Ούτως ή άλλως, στις μισές τουλάχιστον περιπτώσεις αυτά τα νέα προϊόντα/υπηρεσίες αφορούν απλώς νέα για την επιχείρηση προϊόντα. Μόνο ένα μικρό ποσοστό δηλώνει ότι παρουσίασε παγκόσμια καινοτομία.

Ηπιότερες σε σύγκριση με την προηγούμενη διετία είναι οι επιδόσεις των επιχειρήσεων και στην παραγωγή καινοτομίας διαδικασιών/διεργασιών (process innovation). Αντίστοιχη αποθαρρυντική εικόνα καταγράφηκε και για την τρίτη κατηγορία καινοτομίας που αξιολογήθηκε στην έρευνα και αφορά την οργανωσιακή καινοτομία (οργάνωση, εμπορία, marketing – organizational innovation).

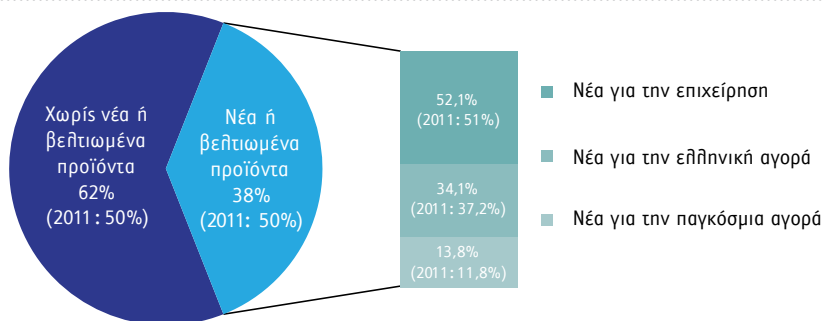
Ερευνητικές επιδόσεις επιχειρήσεων

	% ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
Δαπάνη πόρων για Ε&Α	28,6%
Λειτουργία οργανωμένου τμήματος Ε&Α στην επιχείρηση	19,5%
Υποβολή αίτησης για πατέντες στο εξωτερικό την τελευταία διετία	4%

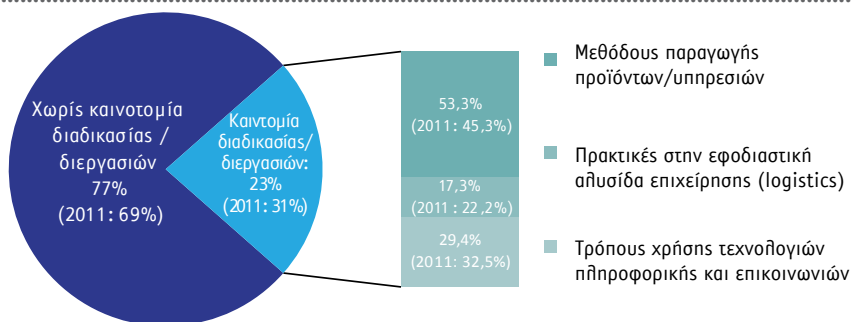
Καινοτομικές Επιδόσεις



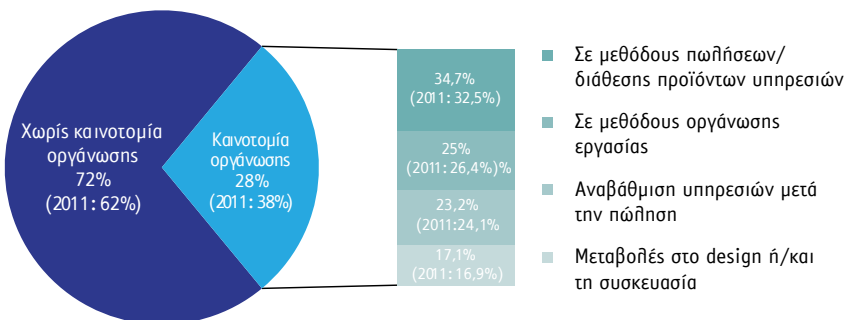
Καινοτομία Προϊόντος



Καινοτομία Διεργασίας/Διαδικασιών



Καινοτομία Οργάνωσης



ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ανπυχητικά αδύναμη είναι η συμμετοχή, γενικά, των ελληνικών επιχειρήσεων σε ευρωπαϊκά ερευνητικά, ιδιωτικά ή συνεργατικά, έργα, ενώ επιβεβαιώνεται η εικόνα που θέλει επιχειρήσεις και Πανεπιστήμια να βρίσκονται σε απόσταση. Η γνώση των επιχειρήσεων φαίνεται να προκύπτει κυρίως μέσα από τις σχέσεις τους με την αγορά.



Πηγές για απόκτηση και αξιοποίηση γνώσης

ΠΗΓΗ ΓΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΣΕ ΜΕΓΑΛΟ ΒΑΘΜΟ/ΠΟΛΥ*	
	2013*	2011*
Οι πελάτες της	56,4%	52,9%
Οι προμηθευτές της	45,1%	36,8%
Οι ανταγωνιστές της	35,0%	31,8%
Τα Πανεπιστήμια, και τα Ερευνητικά Κέντρα	13,6%	9,3%

*N 2013=2004, N 2011=1997 - Απαντήσεις με 4 ή 5 σε πενταβάθμια κλίμακα Likert, όπου 1: καθόλου, 5: σε πολύ μεγάλο βαθμό



Οι συμμετοχές των επιχειρήσεων σε ευρωπαϊκά ερευνητικά έργα κατά την τελευταία διετία, είναι εξαιρετικά περιορισμένες: μόλις 10% των επιχειρήσεων συμμετείχαν σε ερευνητικά έργα. Το εύρημα αυτό σε μεγάλο βαθμό επιβεβαιώνει την περιορισμένη όχι μόνο ιδιωτική, αλλά και συνεργατική έρευνα.

ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Η χαρτογράφηση των επιχειρήσεων ως προς τις καινοτομικές επιδόσεις τους το 2013 έδειξε μετατόπιση σημαντικού αριθμού επιχειρήσεων προς τις κατηγορίες μέτριας και χαμηλής έντασης καινοτομίας, σε σχέση με το 2011, ενώ είναι χαρακτηριστικό ότι σχεδόν οι μισές επιχειρήσεις κατατάσσονται στην Κατηγορία Γ, καθώς δεν παρουσιάζουν κανένα είδος καινοτομίας.

Ταξινόμηση επιχειρήσεων με βάση καινοτομικές επιδόσεις

	ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ	2013	2011
Κατηγορία Α: υψηλής έντασης καινοτομίας	✓	✓	✓/-	13,6%	21,9%
Κατηγορία Β: μέτριας έντασης καινοτομίας	✓	-	✓	42,2%	48,6%
	-	✓	✓		
	✓	-	-		
	-	✓	-		
Κατηγορία Γ: χαμηλής έντασης καινοτομίας	-	-	-	44,2%	29,5%
	-	-	✓		

Από την ανάλυση των δεδομένων προκύπτουν οι εξής συσχετίσεις:

- Οι καινοτομικές επιδόσεις κάθε είδους είναι συνυφασμένες με το μέγεθος.
- Οι επιχειρήσεις με τις καλύτερες καινοτομικές επιδόσεις κάθε είδους εφαρμόζουν, συγχρόνως, δυναμικές πολιτικές ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού.
- Σημαντική για τις καινοτομικές επιδόσεις η αναζήτηση νέας γνώσης μέσα από Ε&Α, συνεργάτες, ανταγωνιστές και Πανεπιστήμια.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΠΡΟΣΟΝΤΑ - ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

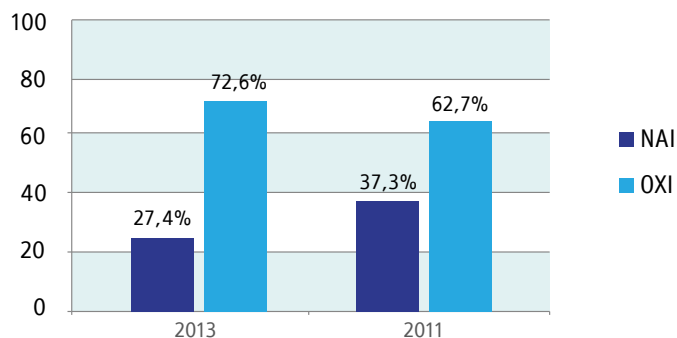
Παρά την υψηλή ανεργία, οι επιχειρήσεις εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες εξεύρεσης προσωπικού με τα απαιτούμενα προσόντα. Αυτό δείχνει την έλλειψη σύνδεσης των συστημάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης με τις απαιτούμενες δεξιότητες.

Ός προς το υφιστάμενο προσωπικό, ένας σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων αναφέρει ελλείψεις σε γνώσεις και δεξιότητες. Ωστόσο, σε σχέση με την προηγούμενη μέτρηση, ο αριθμός αυτός είναι μικρότερος. Βασικές αιτίες

για τους περισσότερους παραμένουν οι αδυναμίες στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα, αλλά και οι ελλείψεις στα προγράμματα εκπαίδευσης και ανάπτυξης του προσωπικού που οι ίδιες οι επιχειρήσεις διαπιστώνουν ότι έχουν.

Δυσκολία στην εύρεση προσωπικού

% Επιχειρήσεων



Αιτίες δυσκολιών στην εύρεση προσωπικού

% ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	2013	2011
Οι υποψήφιοι δεν πληρούν τις προδιαγραφές της θέσης εργασίας	75%	73%
Οι υποψήφιοι είναι λίγιοι, ή δεν υπάρχουν υποψήφιοι για τη θέση	57%	55%
Οι υποψήφιοι δεν διαθέτουν την προσωπικότητα που χρειάζεται η επιχείρηση	55%	55%
Οι υποψήφιοι έχουν περισσότερα προσόντα από ό,τι απαιτεί η θέση εργασίας	14%	12%

Ελλείψεις σε γνώσεις και δεξιότητες υφιστάμενου προσωπικού

% ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	2013	2011
Εντοπισμός ελλείψεων γνώσεων και δεξιοτήτων στους εργαζόμενους της επιχείρησης	29,7%	37,6%
ΑΙΤΙΕΣ		
Αδυναμίες του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος να παρέχει τις κατάλληλες γνώσεις και δεξιότητες	66,4%	64,8%
Ελλείψεις των προγραμμάτων εκπαίδευσης και ανάπτυξης του προσωπικού	66,2%	50,4%
Αστοχία της διαδικασίας επιλογής προσωπικού	43,9%	44,6%
Συχνή αντικατάσταση του προσωπικού	14,4%	23,8%

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ



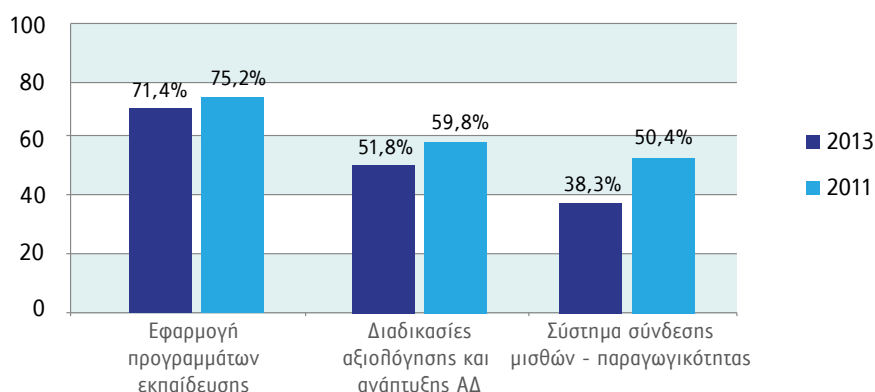
Οι επιχειρήσεις της έρευνας στην πλειοψηφία τους εξακολουθούν να εφαρμόζουν προγράμματα εκπαίδευσης προσωπικού, ωστόσο έχουν περιορίσει τις θεσμοθετημένες διαδικασίες αξιολόγησης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού καθώς και τα συστήματα σύνδεσης αμοιβών – παραγωγικότητας εν μέσω κρίσης.

Ο κυριότερος τρόπος εκπαίδευσης προσωπικού στις μεγαλύτερες επιχειρήσεις είναι τα προγράμματα ενδοεπιχειρησιακής εκπαίδευσης, το on-the-job

training και η χρηματοδοτούμενη από την εταιρεία συμμετοχή σε σεμινάρια εκτός επιχείρησης.

Εφαρμογή σύγχρονων πολιτικών

% Επιχειρήσεων



Τρόποι εκπαίδευσης προσωπικού

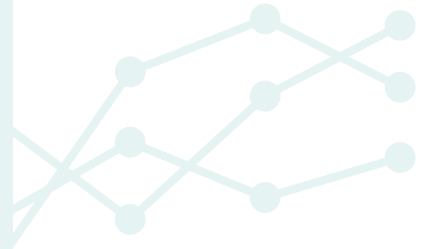
% ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	2013	2011
Με προγράμματα ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης	78,4%	80,1%
Με on-the-job training	74,4%	69,7%
Με τη χρηματοδοτούμενη από την εταιρεία συμμετοχή σε σεμινάρια εκτός επιχείρησης	72,4%	76,9%
Με συστηματική ανταλλαγή πρακτικών εμπειριών ανάμεσα στους εργαζόμενους	66,1%	63,4%
Με κυκλική εναλλαγή εργαζομένων (job rotation)	52,8%	46,2%

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Οι επιχειρήσεις της Έρευνας εμφανίζονται περισσότερο ανθεκτικές στη διατήρηση των θέσεων εργασίας.

Η μείωση της απασχόλησης στο κοινό δείγμα επιχειρήσεων κατά την περίοδο 2011-2013 ήταν 9% - ηπιότερη από τη μείωση που καταγράφεται στο σύνολο της οικονομίας (12,6%).

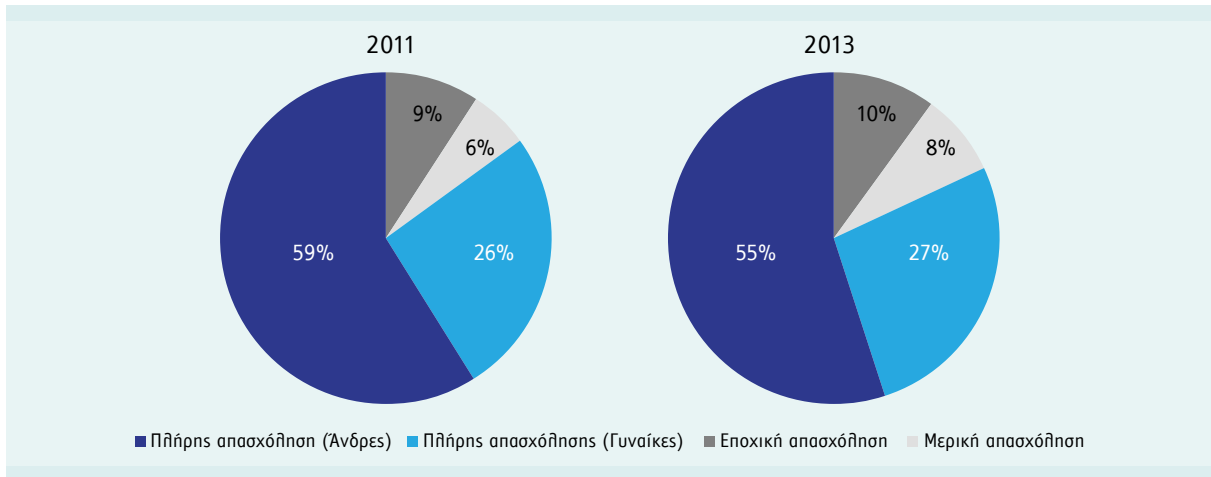
Ωστόσο, υπάρχουν περίπου 500 επιχειρήσεις που, παρά τη σφοδρότητα της κρίσης, διατήρησαν ή και αύξησαν τις θέσεις εργασίας.



Επιπλέον, οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις εξακολουθούν να απασχολούν σε μεγάλο βαθμό εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης. Η μερική και εποχική

απασχόληση αφορούν μικρά ποσοστά σε αυτές τις επιχειρήσεις.

Διάρθρωση απασχόλησης



ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Από τη χαρτογράφηση των επιχειρήσεων ως προς την εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού διαπιστώνεται ότι έχουν ενισχυθεί ποσοτικά οι κατηγορίες Α (επιχειρήσεις που εφαρμόζουν όλους τους τύπους προγραμμάτων εκπαίδευσης) και Γ (επιχειρήσεις που δεν εφαρμόζουν κανένα είδος εκπαιδευτικού προγράμματος), σε σχέση με το 2011.

Ωστόσο, η γενική εικόνα αποδεικνύει ότι εξακολουθούμε να παρουσιάζουμε ως χώρα και ως επιχειρήσεις μέτριες επιδόσεις όσον αφορά τα συστήματα ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού με συστηματική ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση, on-the-job training, job rotation, κλπ.

Ταξινόμηση επιχειρήσεων με βάση την ένταση εκπαίδευσης

	ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΚΑΠΟΙΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΚΑΝΕΝΑ ΕΙΔΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	2013	2011
Κατηγορία Α: υψηλής έντασης εκπαίδευσης	√	-	-	37,7%	29,2%
Κατηγορία Β: μέτριας έντασης εκπαίδευσης	-	√	-	33,7%	46,1%
Κατηγορία Γ: χαμηλής έντασης εκπαίδευσης	-	-	√	28,6%	24,7%

Από την ανάλυση των δεδομένων προκύπτουν οι εξής συσχετίσεις:

- Όσο το μέγεθος της επιχείρησης μεγαλώνει, η εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού διευρύνεται. Χαρακτηριστικό είναι ότι 3 στις 4 επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 250 άτομα ανήκουν στην κατηγορία Α.
- Οι επιχειρήσεις υψηλής έντασης εκπαίδευσης φαίνεται να είναι λιγότερο εκτεθειμένες στα χαρακτηριστικά της κρίσης, όπως είναι π.χ. τα προβλήματα ρευστότητας.
- Σχεδόν μία στις τρεις επιχειρήσεις της Κατηγορίας Α διαθέτει οργανωμένο τμήμα R&D ενώ τα ποσοστά για τις επιχειρήσεις μέτριας (Β) και χαμηλής (Γ) έντασης εκπαίδευσης δεν ξεπερνούν το 20% και 6% αντίστοιχα.



ΟΙ ΑΡΙΣΤΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΑΑ

Από την ανάλυση των τριών τυπολογιών προκύπτει ένα σύνολο επιχειρήσεων που μπορούν να χαρακτηριστούν ως «άριστες» και οι οποίες συμβολικά θα μπορούσαν να αποτυπωθούν ως ΑΑΑ. Πρόκειται δηλαδή για επιχειρήσεις που με βάση το οικονομικό τους προφίλ, τις καινοτομικές επιδόσεις και την ένταση εκπαίδευσης

ανθρώπινου δυναμικού εντάσσονται στην κατηγορία Α.

Αριθμητικά όμως αυτές οι επιχειρήσεις έχουν συρρικνωθεί σε σχέση με την Έρευνα του 2011, καθώς η ομάδα των άριστων επιχειρήσεων από 70 επιχειρήσεις το 2011 έχει περιοριστεί στις 41 το 2013.

Τα χαρακτηριστικά των 41 ΑΑΑ επιχειρήσεων μπορούν να συνοψισθούν ως εξής:

- κυριαρχούν σαφώς οι μεσαίες και μεγάλες (το 70% απασχολεί πάνω από 50 άτομα)
- οι μισές περίπου είναι μεταποιητικές
- σχεδόν οι μισές βρίσκονται στην Αττική
- φαίνεται να έχουν καλύτερο επίπεδο οργάνωσης και management (ολοκληρωμένα πληροφορικά συστήματα), διαθέτουν πιστοποιήσεις ποιότητας, υγιεινής και ασφαλείας και περιβαλλοντικής διαχείρισης.


Βασικό ζητούμενο για το επιχειρηματικό και παραγωγικό σύστημα της χώρας είναι η συνδυασμένη αριθμητική ενίσχυση αυτής της κατηγορίας και γενικότερα η αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων που μπορούν να ενταχθούν στις πρώτες κατηγορίες κάθε τυπολογίας. Και αν κατά καιρούς στο παρελθόν,

η βελτίωση σε όρους οικονομικών επιδόσεων ήταν σχετικά εύκολο να επιτευχθεί σε ένα περιβάλλον αυξημένης ζήτησης, η ποιοτική αναβάθμιση ως προς τις άλλες δύο τυπολογίες είναι εξίσου απαραίτητη σήμερα.

ΣΗΜΕΙΑ ΚΛΕΙΔΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Από τη συνολική στατιστική επεξεργασία των δεδομένων των δύο ερευνών -και χωρίς να έχει εξαντληθεί το είδος των αναλύσεων που μπορούν να γίνουν- μπορούν να σημειωθούν κάποιες βασικές σχέσεις που αναδείχθηκαν από την ανάλυση:

- Το μέγεθος των επιχειρήσεων καθορίζει σε μεγάλο βαθμό την καινοτομική επίδοση, την εξαγωγική συμπεριφορά, τις επενδύσεις, την ανάπτυξη δραστηριότητας (πωλήσεις).
- Οι εξαγωγές στηρίζουν τον οικονομικό δυναμισμό των επιχειρήσεων (επενδύσεις, κερδοφορία, πωλήσεις).
- Τα θετικά οικονομικά αποτελέσματα στηρίζουν τις επενδύσεις: σχεδόν τρεις στις τέσσερις επιχειρήσεις που επενδύουν ή πρόκειται να επενδύσουν σημαντικά ποσά είναι και αυτές που έχουν κέρδη. Αλλά και το αντίστροφο είναι αληθές: οι επενδύσεις στηρίζουν τις οικονομικές επιδόσεις των επιχειρήσεων, καθώς οι επιχειρήσεις που επενδύουν φαίνεται να αναμένουν θετικότερη πορεία των πωλήσεων και των κερδών μεσοπρόθεσμα.
- Το κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό έχει άμεση σχέση με θετικές επιδόσεις στο πλήρες φάσμα λειτουργιών των επιχειρήσεων.



ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΕΠΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

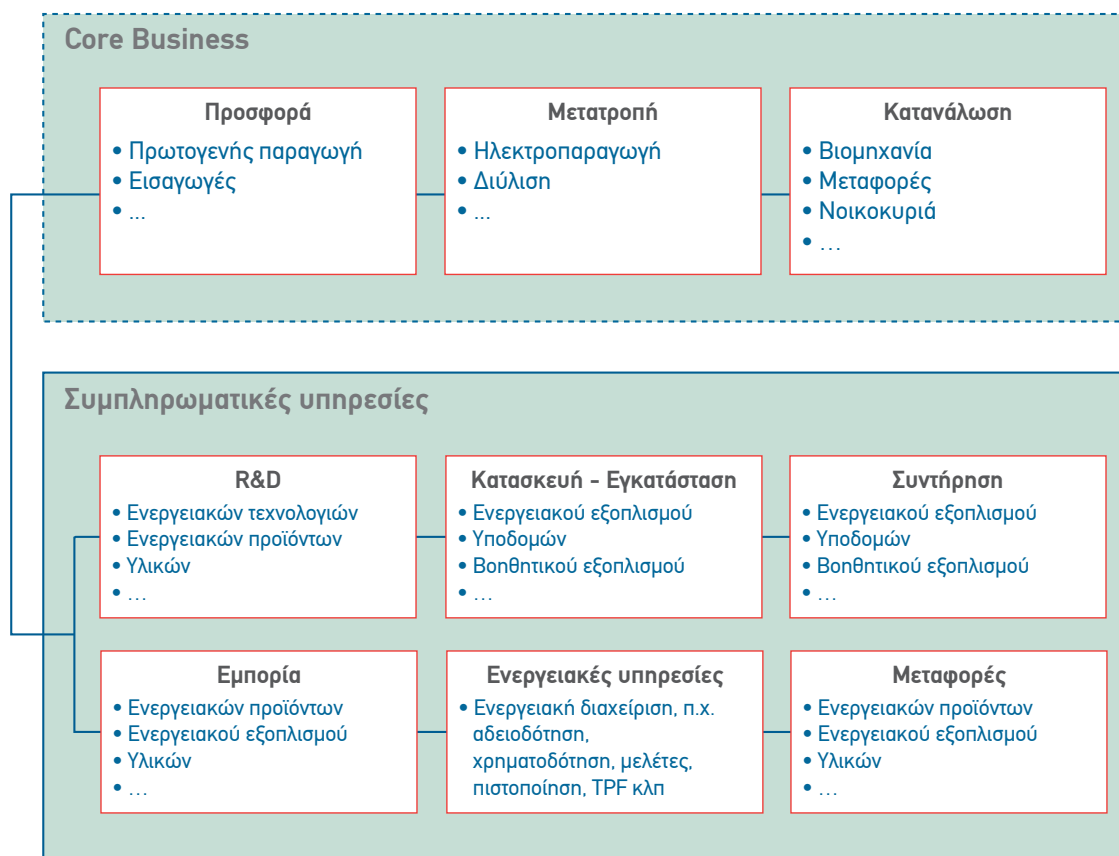


ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΧΑΜΗΛΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΑΝΘΡΑΚΑ

Η ενέργεια κινεί τη βιομηχανία, επηρεάζοντας όχι μόνο το κόστος παραγωγής αλλά και την απρόσκοπτη λειτουργία της. Η ποσοτική και ποιοτική ενεργειακή επάρκεια στις διάφορες προσφερόμενες μορφές αποτελεί ένα από τα κύρια θέματα που απασχολούν τις επιχειρήσεις και ευρύτερα την οικονομία. Η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας εξαρτάται από τη λειτουργία μίας αποτελεσματικά αρθρωμένης ενεργειακής παραγωγικής αλυσίδας.

Η ενεργειακή παραγωγική αλυσίδα αναπτύσσεται σε δύο διαστάσεις, όπως απεικονίζεται στο σχήμα. Η οριζόντια διάσταση ακολουθεί τη ροή της ενέργειας μέσα στην οικονομία και περιλαμβάνει τρεις βασικούς κρίκους: Προσφορά, Μετατροπή και Κατανάλωση Ενέργειας. Στην κάθετη διάσταση εντάσσονται οι περιφερειακές ή/και υποστηρικτικές δραστηριότητες που τροφοδοτούν αυτούς τους κεντρικούς πυρήνες δραστηριότητας.

Παραγωγική αλυσίδα ενέργειας



ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Στο μεταβαλλόμενο αυτό ενεργειακό τοπίο, ο ελληνικός ενεργειακός τομέας καλείται σήμερα να αντιμετωπίσει τις σημαντικές προκλήσεις που συνδέονται με τους τρεις πυλώνες της ενεργειακής στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης: **Αειφορία - Ασφάλεια Ενεργειακού Εφοδιασμού - Ανταγωνιστικότητα.**

Στον χρονικό ορίζοντα του 2020, προβάλλουν οι ποσοτικοί στόχοι 20-20-20 για την αντιμετώπιση της κλιματικής μεταβολής, την ενίσχυση των Ανανεώσιμων

Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και την αποδοτική χρήση των ενεργειακών πόρων. Οι αναγκαίες για την επίτευξη των στόχων αυτών, θεσμικές μεταρρυθμίσεις και τεχνολογικές παρεμβάσεις θα πρέπει ταυτόχρονα να εντάσσονται σε μία μακροπρόθεσμη στρατηγική. Θα πρέπει επίσης να διαμορφώνουν ένα πολυδιάστατο πεδίο αναπτυξιακών πρωτοβουλιών και επιχειρηματικών ευκαιριών με σημαντικές πολλαπλασιαστικές επιδράσεις στο σύνολο της οικονομίας.

Η ΒΑΡΥΤΗΤΑ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΣΥΓΚΥΡΙΑ

Η ενεργειακή οικονομία της χώρας χρειάζεται μεταβολές που αγγίζουν ολόκληρη την ενεργειακή παραγωγική αλυσίδα από τη φάση της παραγωγής μέχρι και τους τομείς τελικής ζήτησης, επηρεάζοντας ταυτόχρονα και όλους τους παραγωγικούς κλάδους και τις δραστηριότητες που εντάσσονται στο ενεργειακό οικοσύστημα. Ο τομέας της ηλεκτροπαραγωγής τίθεται στο επίκεντρο των προσπαθειών προσαρμογής στο νέο πλαίσιο, γιατί είναι αυτός που αναλαμβάνει το μεγαλύτερο βάρος των υποχρεώσεων για την επίτευξη του συνολικού στόχου για τις ΑΠΕ και τη μείωση εκπομπών CO₂, αλλά και γιατί διεθνώς εμφανίζει τις μεγαλύτερες διαρθρωτικές και τεχνολογικές μεταβολές.

Στην εξέλιξη του τομέα της ηλεκτροπαραγωγής στην Ελλάδα σημειώνονται σημαντικές καθυστερήσεις και προβλήματα. Καθυστερήσεις που κυρίως εντοπίζονται στο βαθμό ανάπτυξης των ΑΠΕ, οι οποίες συνδέονται

άμεσα με προβλήματα λειτουργίας της αγοράς, ανάπτυξης των αναγκαίων υποδομών και πολλαπλών εμποδίων που διαμορφώνουν ένα αντιεπενδυτικό κλίμα. Στην περίοδο 2000-2010, η συνολική εγκατεστημένη ισχύς όλων των τεχνολογιών ΑΠΕ αυξάνεται με ένα μέσο ρυθμό που μόλις φθάνει τα 150 MW ανά έτος, σε πλήρη αναντιστοιχία με το εκδηλωμένο επενδυτικό ενδιαφέρον. Η «έκρηξη» των φωτοβολταϊκών της προηγούμενης διετίας, στηρίχθηκε σε μη βιώσιμες πολιτικές που δεν ευνοούν την ανάπτυξη ενός σταθερού επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Η καταγραφή αυτών των αδυναμιών και εμποδίων, που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του πάνελ εμπειρογνομώνων για τον τομέα της «Παραγωγής Ενέργειας» ανέδειξε τις θεσμικές και τεχνολογικές παρεμβάσεις, που θα πρέπει άμεσα να αναληφθούν.



ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΜΙΚΡΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΚΑΤΑΛΥΤΕΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Σχεδιασμός με συνέπεια και προοπτική

Είναι επιβεβλημένη η χάραξη ενός οδικού χάρτη με σαφείς και ρεαλιστικούς στόχους, που θα καθορίζει όχι μόνο το ενεργειακό ισοζύγιο και τη σύνθεση του μείγματος καυσίμων ηλεκτροπαραγωγής αλλά και τη δομή των δικτύων ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου, τόσο σε εθνικό επίπεδο, όσο και σε ότι αφορά στις διεθνείς διασυνδέσεις (TENS, Κροατία, κλπ), προσδιορίζοντας το χρονισμό όλων των αναγκαίων δράσεων και ελέγχοντας συστηματικά την εφαρμογή του.

Αποτελεσματική αγορά με υγιή ανταγωνισμό

Είναι αναγκαίο να θεσμοθετηθούν διαφανείς και δίκαιοι κανόνες υλοποίησης της εσωτερικής αγοράς ενέργειας που θα λαμβάνουν υπόψη τις εμπειρίες του παρελθόντος αλλά και την 3η δέσμη μέτρων της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Αγοράς. Ταυτόχρονα, οι κανόνες αυτοί θα πρέπει να διευκολύνουν την ισότιμη πρόσβαση όλων των συμμετεχόντων στους πόρους και την αγορά και να διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα των μονάδων και το συμφέρον των καταναλωτών.

Άρση των διοικητικών εμποδίων

Τα θετικά βήματα που έχουν γίνει στην κατεύθυνση απλοποίησης της αδειοδοτικής διαδικασίας και της χωροθέτησης των μονάδων πρέπει να συμπληρωθούν με στόχο την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας και την επιτάχυνση της πορείας υλοποίησης των έργων.

Στις σημερινές συνθήκες χρηματοδοτικής στενότητας, είναι απόλυτα εφικτή η προώθηση αυτών των θεσμικών παρεμβάσεων που -χωρίς κόστος- διαμορφώνουν το σύγχρονο πλαίσιο που έχει ανάγκη ο τομέας της ηλεκτροπαραγωγής. Αποτελούν με άλλα λόγια βασική προϋπόθεση, όχι μόνο για την ανάκτηση του χαμένου χρόνου στην πορεία συμμόρφωσης της χώρας προς την επίτευξη των στόχων του 2020, αλλά και για την υλοποίηση των απαραίτητων έργων υποδομής και την ενίσχυση καινοτόμων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ

Η προώθηση των εμπορικά ώριμων τεχνολογιών ΑΠΕ (αιοηλικά, φωτοβολταϊκά, μικρά υδροηλεκτρικά), με ταυτόχρονη ανάπτυξη των κατάλληλων υποδομών που στηρίζουν την ευστάθεια του συστήματος ηλεκτροπαραγωγής κάτω από τις νέες συνθήκες ισοζυγίου (μέχρι και 40% ΑΠΕ) και διασφάλιση της βασικής εκμετάλλευσης του σήμερα εγκατεστημένου δυναμικού, προβάλλουν ως οι εύλογες προτεραιότητες, σε σχέση και με τους στόχους του 2020. Οι αδυναμίες του παρελθόντος, οι προκλήσεις του μέλλοντος και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ελληνικού ενεργειακού συστήματος καθιστούν προφανή την ανάγκη διεύρυνσης του μίγματος των τεχνολογικών παρεμβάσεων, προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις.

Ενίσχυση δικτύων και ανάπτυξη νησιωτικών διασυνδέσεων

Το σημερινό δίκτυο δεν επαρκεί για να στηρίξει την υψηλή διείσδυση των ΑΠΕ, κατά συνέπεια απαιτούνται έργα ενίσχυσης και επέκτασης των δικτύων, ιδιαίτερα σε περιοχές αιοηλικής προτεραιότητας. Με δεδομένο το υψηλότερο δυναμικό αιοηλικής ενέργειας στα νησιά του Αιγαίου, η πληρέστερη εκμετάλλευσή του προϋποθέτει την ολοκλήρωση των μεταξύ τους διασυνδέσεων, καθώς και τη διασύνδεση με το ηπειρωτικό σύστημα. Η διασύνδεση των νησιών έχει ως επιπλέον όφελος τη σημαντική μείωση του κόστους ηλεκτροπαραγωγής, καθώς και την ασφαλέστερη τροφοδοσία τους με ενέργεια, συμβάλλοντας και στην αναβάθμιση των τουριστικών υπηρεσιών.

Ανάπτυξη διασυνδέσεων με γειτονικές χώρες

Η αύξηση της ικανότητας μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας από/σε γειτονικές χώρες, θα ενισχύσει την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και τον ανταγωνισμό στην αγορά, θα αυξήσει την ευστάθεια του εθνικού συστήματος, αναβαθμίζοντας ταυτόχρονα τον στρατηγικό ρόλο της χώρας σε περιφερειακό επίπεδο. Οι δυνατότητες εντατικής εκμετάλλευσης του αιοηλικού και ηλιακού δυναμικού, αλλά και η πιθανή ύπαρξη κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στον υποθαλάσσιο ελληνικό χώρο ενισχύουν τη σημασία αυτών των διασυνδέσεων και τη σκοπιμότητα ανάπτυξης τους και προς ανατολικές κατευθύνσεις για την κάλυψη του σχετικού ελλείμματος σε άλλες χώρες.

Συμπαγωγή υψηλής απόδοσης

Υποδομές και μονάδες φυσικού αερίου

Αποκεντρωμένα συστήματα ηλεκτροπαραγωγής

Η γεωγραφική διαμόρφωση της χώρας και το πλούσιο δυναμικό των ΑΠΕ ευνοούν την αποκέντρωση της ηλεκτροπαραγωγής, τάση που ενισχύεται ταχύτατα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα έξυπνα δίκτυα αποτελούν το τεχνολογικό όχημα για τη μετάβαση σε ένα αποκεντρωμένο σύστημα ηλεκτροπαραγωγής, που θα διασφαλίζει την αμφίδρομη επικοινωνία παραγωγών και καταναλωτών με βέλτιστη εξυπηρέτηση της κατανάλωσης και αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας.

Αξιοποίηση γεωθερμίας

Το πλούσιο γεωθερμικό δυναμικό της χώρας, μετά από την ατυχή απόπειρα του παρελθόντος στη Μήλο, παραμένει ανεκμετάλλευτο, ιδιαίτερα σε ότι αφορά την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Είναι σήμερα εφικτή η άμεση προώθηση μονάδων ηλεκτροπαραγωγής σε επαρκώς μελετημένα πεδία, όπως η Μήλος και η Νίσυρος, καθώς και η επέκταση και ολοκλήρωση των ερευνών σε άλλα πεδία, σε συνδυασμό με τη διερεύνηση νέων μεθόδων, κατάλληλων για την αποδοτική εκμετάλλευση των γεωθερμικών ρευστών χαμηλότερου θερμοκρασιακού εύρους.

Ενίσχυση αποθηκευτικής ικανότητας του συστήματος

Η μεγάλη διείσδυση τεχνολογιών ΑΠΕ στο ελληνικό ηλεκτρικό σύστημα, ιδιαίτερα μορφών ενέργειας με στοχαστική συμπεριφορά, επιβάλλουν την εξασφάλιση ικανής αποθηκευτικής ικανότητας στο ελληνικό ενεργειακό σύστημα για την ενίσχυση της ευστάθειάς του και την ελαχιστοποίηση των απορρίψεων παραγωγής ΑΠΕ. Οι υδροηλεκτρικές μονάδες αντλησιοταμίευσης αποτελούν την πιο ώριμη τεχνολογία, για την οποία έχει ήδη εκδηλωθεί επενδυτικό ενδιαφέρον, ενώ θα πρέπει να ενισχυθεί η έρευνα για νέες καινοτόμες τεχνολογίες, ιδιαίτερα σε σχέση με αποκεντρωμένα συστήματα παραγωγής.

Ενίσχυση αποθηκευτικής ικανότητας συστήματος Αξιοποίηση γεωθερμίας

Ανάπτυξη νέων καινοτόμων τεχνολογιών ΑΠΕ

Εκτός από τις εμπορικά ώριμες τεχνολογίες των αιολικών, φωτοβολταϊκών και μικρών υδροηλεκτρικών, θα πρέπει να προωθηθούν νέες καινοτόμες τεχνολογίες ΑΠΕ, όπως συγκεντρωτικά ηλιακά συστήματα, υπεράκτια αιολικά, καινοτόμες εφαρμογές βιοενέργειας, υβριδικά συστήματα κλπ, με κατάλληλα προσαρμοσμένους υποστηρικτικούς μηχανισμούς. Παράλληλα θα πρέπει, με στόχο την μετά το 2020 περίοδο, να ενισχυθεί η ανάπτυξη σε πιλοτική κλίμακα και νέων ΑΠΕ, όπως π.χ. κυματικής ενέργειας, καθώς και εναλλακτικών εφαρμογών τους.

Αναβάθμιση συμβατικής ηλεκτροπαραγωγής

Παρά την προβλεπόμενη σταδιακή μείωση του μεριδίου της λιγνιτικής ηλεκτροπαραγωγής, η συμμετοχή της παραμένει σημαντική. Ειδικότερα, είναι αναγκαία η υποκατάσταση των λιγνιτικών μονάδων που αποσύρονται με νέες μονάδες υψηλής απόδοσης, οι οποίες εμφανίζουν πολύ χαμηλότερες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, συμβάλλουν στην κάλυψη των φορτίων βάσης και στην αυτοδυναμία του συστήματος, ενώ έχουν αξιόλογες πολλαπλασιαστικές επιδράσεις σε όρους απασχόλησης και κατασκευαστικής δραστηριότητας. Ενδιαφέρουσες προοπτικές εμφανίζει επίσης η δυνατότητα σύγκρασης στερεών καυσίμων με βιομάζα.

Υποδομές και μονάδες φυσικού αερίου

Αν και το φυσικό αέριο μειώνει την ενεργειακή αυτοδυναμία της χώρας, θα εξακολουθήσει να παίζει σημαντικό ρόλο στο ηλεκτρικό σύστημα, λόγω των σχετικών περιβαλλοντικών του πλεονεκτημάτων και της συμβολής του στην ευελιξία και ευστάθεια του συστήματος. Προς αυτήν την κατεύθυνση είναι αναγκαία η ανάπτυξη ευέλικτων μονάδων φυσικού αερίου, σε συνδυασμό με την αύξηση της μεταφορικής ικανότητας του συστήματος σε περιφερειακό επίπεδο. Με δεδομένη την πολλαπλά θετική απόφαση για την κατασκευή του αγωγού TAP και τη συνεπαγόμενη διαφοροποίηση των πηγών προμήθειας αερίου, θα πρέπει να σταθμισθεί η αναγκαιότητα ενίσχυσης της αποθηκευτικής ικανότητας σε LNG.

Καινοτόμες τεχνολογίες ΑΠΕ

Αναβάθμιση συμβατικής ηλεκτροπαραγωγής

Ενθάρρυνση της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης

Σε συνδυασμό και με την εκμετάλλευση των πλεονεκτημάτων της Διάσπαρτης Μικρής Ηλεκτροπαραγωγής αλλά και την αναβάθμιση της συμβατικής ηλεκτροπαραγωγής, οι προτεινόμενες παρεμβάσεις αφορούν ενδεικτικά στη διεύρυνση των υποδομών τηλεθέρμανσης μέσω ΔΕΗ (περιοχές Δ. Μακεδονίας), την ανάπτυξη συμπαραγωγής σε περιοχές οργανωμένης εγκατάστασης δραστηριοτήτων (επιχειρηματικά πάρκα), την εγκατάσταση μονάδων συμπαραγωγής σε μεγάλα κτιριακά συγκροτήματα (νοσοκομεία, ξενοδοχεία, εκπαιδευτικά ιδρύματα, κλπ). Οι επενδύσεις συμπαραγωγής μπορούν να συμβάλουν στην ευελιξία του συστήματος και τον περιορισμό των απωλειών.

Έργα και επενδύσεις που εντάσσονται στις παραπάνω κατευθύνσεις χαρακτηρίζονται από υψηλή προστιθέμενη αξία και συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας ανταγωνιστικής οικονομίας στη χώρα με χαρακτηριστικά σταθερής και προσιτής ενέργειας για τις επιχειρήσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι ιδιαίτερα κρίσιμος ο σχεδιασμός της Νέας Προγραμματικής Περιόδου (ΣΕΣ 2014-2020), ώστε οι κοινοτικοί πόροι να δράσουν ως καταλύτης για μία στροφή προς την κατεύθυνση της υποστήριξης της επιχειρηματικότητας στον ενεργειακό τομέα.

Κατά συνέπεια, και παρά τις δυσμενείς συνθήκες της παρούσας συγκυρίας, η αξιολόγηση, ο χρονισμός και η υλοποίησή τους με βέλτιστη αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων, θα συμβάλουν σημαντικά στην έξοδο από την κρίση, ενώ αποτελούν προϋπόθεση για τον ριζικό μετασχηματισμό των ενεργειακών συστημάτων στην πορεία προς μία οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ



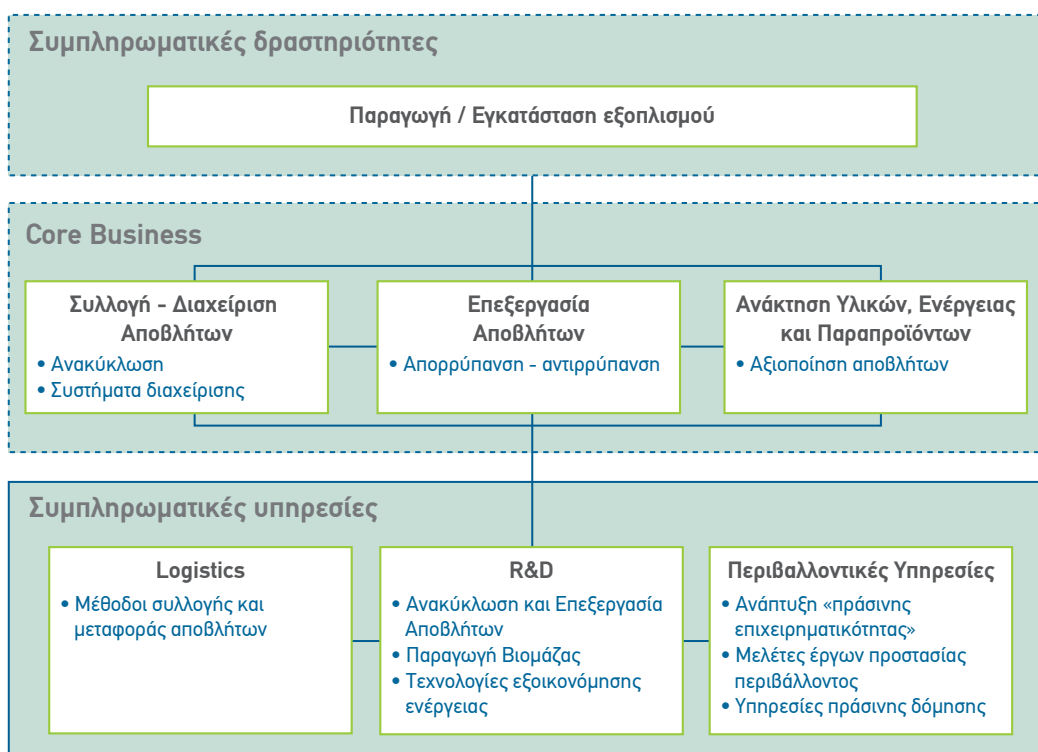
ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ, ΒΙΩΣΙΜΗ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΜΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ

Η δυναμική των συνεχών αλλαγών και εξελίξεων στα θέματα του περιβάλλοντος, δημιουργεί πολλαπλές προκλήσεις που μπορούν να μετατραπούν σε ευκαιρίες για την ανάπτυξη επιχειρηματικότητας και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στον τομέα της περιβαλλοντικής βιομηχανίας.

Ο τομέας στην Ελλάδα περιλαμβάνει ένα ευρύ πεδίο διαφορετικών κλάδων και αλληλοσυνδεδεμένων δραστηριοτήτων, όπως απεικονίζονται στο Σχήμα που ακολουθεί. Η οριζόντια διάσταση περιλαμβάνει τρεις

βασικούς κρίκους: Συλλογή – Διαχείριση Αποβλήτων, Επεξεργασία Αποβλήτων και Ανάκτηση Υλικών, Ενέργειας και Παραπροϊόντων. Στην κάθετη διάσταση εντάσσονται οι περιφερειακές ή/και υποστηρικτικές δραστηριότητες που τροφοδοτούν αυτούς τους κεντρικούς πυρήνες δραστηριότητας. Χαρακτηρίζεται δε από τη συνύπαρξη (μικρών ή μεγαλύτερων) επιχειρήσεων με υψηλό τεχνολογικό επίπεδο και χαρακτηριστικά καινοτομίας με παραδοσιακές, μετρίου επιπέδου τεχνογνωσίας, επιχειρήσεις.

Παραγωγική Αλυσίδα Περιβαλλοντικής Βιομηχανίας





ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η αξιοσημείωτη ανάπτυξη της περιβαλλοντικής βιομηχανίας, στον διεθνή χώρο, ήταν αποτέλεσμα της αναγνώρισης της ανάγκης για προστασία του περιβάλλοντος και ευρύτερα της υιοθέτησης και προώθησης της ιδέας της βιώσιμης ανάπτυξης.

Στην Ε.Ε., το πλαίσιο ανάπτυξης ορίστηκε:

- με την έγκριση της «Στρατηγικής υπέρ της Αειφόρου Ανάπτυξης» (2001 και 2005),
- με το Σχέδιο Δράσης (Action Plan) για την «Αειφόρο Παραγωγή και Κατανάλωση / Αειφόρο Βιομηχανική Πολιτική» (2008) και
- με τη νέα στρατηγική με την ονομασία «Ευρώπη 2020», που έθεσε τις βάσεις για την προώθηση μιας «πιο πράσινης, ανταγωνιστικής και αποτελεσματικής στη χρήση των πόρων, οικονομικής ανάπτυξης».

Την προηγούμενη δεκαετία, η ελληνική περιβαλλοντική βιομηχανία εμφάνισε μια δυναμική τάση ανάπτυξης, με ενδεικτικό στοιχείο τον υπερ-δεκαπλασιασμό του αριθμού των επιχειρήσεων του τομέα μεταξύ 2000-2007, η οποία ευνοήθηκε από τις περιβαλλοντικές πολιτικές της Ε.Ε. και τις δεσμεύσεις των ελληνικών κυβερνήσεων για την υλοποίησή τους. Ακόμη και μετά την εκδήλωση της οικονομικής κρίσης, η περιβαλλοντική βιομηχανία συνέχισε να παρουσιάζει, συγκριτικά, καλύτερα οικονομικά αποτελέσματα

σε σχέση με το σύνολο της ελληνικής οικονομίας. Ιδιαίτερα ανοδική ήταν η πορεία για τους κλάδους της διαχείρισης απορριμμάτων και της ανακύκλωσης, όπου οι επιχειρήσεις πέτυχαν σημαντική αύξηση του κύκλου εργασιών τους και διαμορφώθηκε ένα ελκυστικό επιχειρηματικό πεδίο πολλαπλών επενδυτικών ευκαιριών.

Η Ελλάδα ωστόσο, και παρά τους σημαντικούς πόρους που επενδύθηκαν στο παρελθόν, απέχει ακόμη σημαντικά από την επίτευξη των περισσότερων ποιοτικών και ποσοτικών στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο Ε.Ε., για την πρόληψη των περιβαλλοντικών επιπτώσεων/κινδύνων καθώς και για τη μείωση των αποβλήτων, ενώ σημαντικές ελλείψεις παρατηρούνται σε υποδομές εγκαταστάσεων διαχείρισης στερεών αποβλήτων και μονάδες επεξεργασίας ειδικών αποβλήτων. Η υστέρηση αποτυπώνεται ιδιαίτερα στις επιδόσεις της χώρας στη διαχείριση των αστικών απορριμμάτων.



ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΘΕΣΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

Οι προοπτικές ανάπτυξης του τομέα προκύπτουν από έναν συνδυασμό παραγόντων, όπως:

- οι πιέσεις της Ε.Ε. για επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων,
- η θεσμοθέτηση ενός όλο και πιο αυστηρού περιβαλλοντικού πλαισίου άσκησης των οικονομικών, παραγωγικών και αναπτυξιακών δραστηριοτήτων σε όλους τους τομείς και η απαίτηση τήρησης των περιβαλλοντικών όρων και κανονισμών,
- η ένταση των ανταγωνιστικών πιέσεων για μείωση του κόστους παραγωγής, στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης των αγορών,
- η ανάγκη εφαρμογής νέων προτύπων παραγωγής και η υιοθέτηση της περιβαλλοντικής σήμανσης για τα προϊόντα των επιχειρήσεων, λόγω της αυξανόμενης περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των πολιτών και της συνακόλουθης επικράτησης νέων καταναλωτικών προτύπων με ζήτηση προϊόντων οικολογικών/φιλικών προς το περιβάλλον.

Ο τομέας της περιβαλλοντικής βιομηχανίας αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα που δυσχεραίνουν τις θετικές προοπτικές, όπως:

- η έλλειψη υποδομών, όπως χώρων υγειονομικής ταφής επικινδύνων αποβλήτων (ΧΥΤΕΑ) για την απόθεση βιομηχανικών αποβλήτων και μονάδων ολοκληρωμένης διαχείρισης αστικών απορριμμάτων, η οποία συνδέεται με το άκρως ασταθές και μη ελκυστικό αδειοδοτικό καθεστώς,
- η ασάφεια, οι ελλείψεις, αλλά και κυρίως ο ελλιπής έλεγχος εφαρμογής του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου, με κύρια έκφραση την αδυναμία εξασφάλισης επαρκών συνθηκών νόμιμης διαχείρισης των απορριμμάτων,
- οι περιορισμοί που χαρακτηρίζουν ιδιαίτερα τα ρεύματα απορριμμάτων που προορίζονται για χρήση ως δευτερογενές καύσιμο, με επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα των κλάδων που είναι σε θέση να το χρησιμοποιήσουν (τσιμεντοβιομηχανία, ασβεστοποιία-κεραμοποιία).

Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικών εγκαταστάσεων

Ανακύκλωση

Υπηρεσίες Πράσινης Επιχειρηματικότητας

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Η νέα προγραμματική περίοδος δημιουργεί δυνατότητες για οριστική διευθέτηση των εκκρεμοτήτων της χώρας ως προς τη διαχείριση, αστικών και μη, στερεών αποβλήτων (παράλληλα με άλλες δράσεις περιβαλλοντικού χαρακτήρα). Αναμένεται επίσης να αποτελέσει πρόκληση για ανάληψη επιχειρηματικής δράσης σε αυτόν τον τομέα είτε από αμιγώς ιδιωτικά σχήματα είτε στο πλαίσιο ΣΔΙΤ.

Οι σημαντικότερες επιχειρηματικές προοπτικές του τομέα αφορούν:

Σύγχρονες μέθοδοι διαχείρισης αποβλήτων

Για τη διαχείριση αποβλήτων (επικίνδυνων και μη) και με προϋπόθεση τη δημιουργία των απαραίτητων υποδομών, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει:

- ο ευρύτερος τομέας της **ανακύκλωσης**, όπου οι ελληνικές επιχειρήσεις επιδεικνύουν ήδη πολύ καλές επιδόσεις τα τελευταία χρόνια, και όπου διαμορφώνεται ένα ιδιαίτερα ελκυστικό πλαίσιο επενδύσεων άμεσης και υψηλής απόδοσης,
- η διεύρυνση των εφαρμογών και **νέων χρήσεων των ανακυκλούμενων υλικών**. Χαρακτηριστικά είναι τα παραδείγματα υλικών, όπως π.χ. τα χρησιμοποιημένα ελαστικά, όπου η έλλειψη δυνατότητας αξιοποίησής τους από την εγχώρια βιομηχανία, έχει ως αποτέλεσμα να εξάγονται και να χρησιμοποιούνται από βιομηχανίες του εξωτερικού για την παραγωγή τελικών προϊόντων ή ενεργειακή εκμετάλλευση,
- ο **εκσυγχρονισμός και εξορθολογισμός της λειτουργίας** υφιστάμενων περιβαλλοντικών εγκαταστάσεων (π.χ. μονάδων βιολογικού καθαρισμού) και τη συντήρηση των περιβαλλοντικών υποδομών.

Διαχείριση υδάτινων πόρων

Η διαχείριση του νερού, με βασική αρχή την αποδοτική χρήση υδάτινων πόρων (καταγραφή και τιμολόγηση αναλίσκόμενων ποσοτήτων ανά σημείο κατανάλωσης, υποδομές αποθήκευσης και διαχείρισης επιφανειακών υδάτων, πρακτικές εξοικονόμησης και ανακύκλωσης νερού στον πρωτογενή τομέα).

Τεχνολογικές καινοτομίες και νέες μορφές διαχείρισης και οργάνωσης

Προς την κατεύθυνση αυτήν, ευκαιρίες αποτελούν:

- **η προσαρμογή και μετατροπή των παραγωγικών διαδικασιών**, προκειμένου να μειωθεί η κατανάλωση ενέργειας και να αξιοποιηθούν εναλλακτικές μορφές ενέργειας (π.χ. η βιομάζα),
- η αναδυόμενη αγορά **των υλικών «πράσινης δόμησης»** και ζήτησης αντίστοιχων υπηρεσιών (π.χ. περιβαλλοντικοί επιθεωρητές),
- η **παροχή υπηρεσιών για ανάπτυξη «πράσινης επιχειρηματικότητας»** (Green Accounting, Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, Πιστοποιημένα Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά ISO 14001 και EMAS, Ευρωπαϊκά Οικολογικά Σήματα-Ecolabel κ.ά.).

Η ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτομίας μπορεί να θεωρηθεί ως η μεγαλύτερη πρόκληση που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις του τομέα και η πιο σημαντική προϋπόθεση προκειμένου να μείνουν βιώσιμες και ανταγωνιστικές, ιδιαίτερα στη σημερινή συγκυρία. Δεδομένου ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια μεταφοράς τεχνογνωσίας και ανάπτυξης καινοτομιών σε διάφορα πεδία δραστηριοποίησης της περιβαλλοντικής βιομηχανίας, επιχειρηματικές ευκαιρίες μπορούν να αναζητηθούν μέσα από συνεργασίες με επιχειρήσεις του εξωτερικού, την ανάπτυξη «συμβιωτικών» σχημάτων με άλλες επιχειρήσεις, καθώς και τη δημιουργία «Clusters καινοτομίας» με τη συμμετοχή ελληνικών Πανεπιστημίων και Ερευνητικών Κέντρων.

Προϋποθέσεις αξιοποίησης των αναδυόμενων ευκαιριών της παραγωγικής αλυσίδας της περιβαλλοντικής βιομηχανίας είναι η άμεση αντιμετώπιση των προβλημάτων γραφειοκρατίας, η πιο εντατική συνεργασία επιχειρήσεων με ΑΕΙ και Ερευνητικά Κέντρα, ο καθορισμός προδιαγραφών για τα προϊόντα που παράγονται από τις επιχειρήσεις ανακύκλωσης – ανάπτυξης υλικών, η προώθηση του μοντέλου της «Βιώσιμης παραγωγής και κατανάλωσης» και η ενεργοποίηση των καταναλωτών και η επίτευξη κοινωνικής συναίνεσης για τα μεγάλα περιβαλλοντικά έργα.

Η βέλτιστη αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων, σε συνδυασμό με έργα και επενδύσεις υψηλής προστιθέμενης αξίας για τον τομέα, μπορούν να οδηγήσουν σε μία καινοτόμο, βιώσιμη και ανταγωνιστική βιομηχανία με περιβαλλοντική υπευθυνότητα.

ΔΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ



ΔΥΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΣΕ ΝΕΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΜΕ ΝΕΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

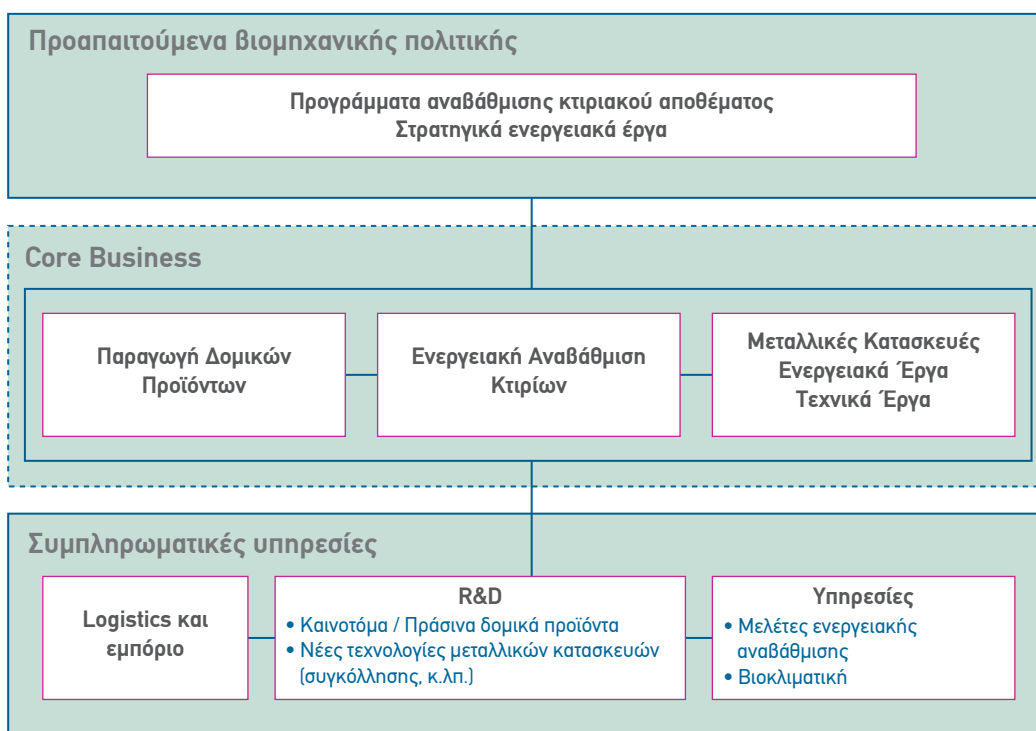
Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται δύο παραδοσιακοί τομείς της ελληνικής βιομηχανίας και επιχειρείται η ανάδειξη των προοπτικών τους ειδικά μέσα στο πλαίσιο της μεγάλης κρίσης που διέρχονται η οικοδομική δραστηριότητα και τα δημόσια έργα υποδομής. Οι δύο τομείς, κινητήριοι μοχλοί της ελληνικής οικονομίας, ο καθένας με διαφορετικό προσανατολισμό (δομικά προϊόντα -> οικοδομική δραστηριότητα, μεταλλικές κατασκευές -> τεχνικά και ενεργειακά έργα), αντιμετωπίζουν σοβαρά κοινά διαρθρωτικά προβλήματα με κυριότερα την καθίζηση της εγχώριας αγοράς και το υψηλό κόστος παραγωγής κυρίως λόγω ακριβής ενέργειας.

Το κύριο διακύβευμα, και μάλιστα με το βίαιο τρόπο που επιβάλλει η συρρίκνωση της εσωτερικής αγοράς,

είναι η οργάνωση για την αναζήτηση νέων προϊόντων και αγορών. Η επιτυχία αυτής της προσπάθειας θα δώσει απάντηση στο ερώτημα εάν η παραδοσιακή ελληνική βιομηχανία διαθέτει τον αναγκαίο δυναμισμό που χρειάζεται, όχι απλά για να επιβιώσει, αλλά και να επιβεβαιώσει τον στρατηγικό ρόλο της στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας σε ένα ριζικά διαφορετικό περιβάλλον.

Οι δύο τομείς –δομικά προϊόντα και μεταλλικές κατασκευές- αποτελούν χαρακτηριστική περίπτωση πεδίου άσκησης βιομηχανικής πολιτικής μέσω της εκπόνησης στρατηγικών συμφωνιών μεταξύ της συγκεκριμένης βιομηχανίας και των πρωταγωνιστών των σημαντικών μελλοντικών οικιστικών, τεχνικών και ενεργειακών έργων στη χώρα (TAP, πλατφόρμες κλπ).

Δύο συγγενείς παραγωγικές αλυσίδες: Δομικά Προϊόντα και Μεταλλικές Κατασκευές



ΝΕΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΔΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Για τον ευρύτερο τομέα παραγωγής δομικών προϊόντων (τσιμεντοβιομηχανία, κεραμουργία, ξυλεία κλπ) **κυρίαρχη επιλογή και βασική επιδίωξη μέσα στην ύφεση της οικονομικής δραστηριότητας αποτελούν οι εξαγωγές.** Στο εγχώριο όμως περιβάλλον, σημαντικές είναι οι προοπτικές της **ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων** οι οποίες μπορούν να συμβάλουν στην αναζωογόνηση της εσωτερικής αγοράς, να αναδιατάξουν τους εγχώριους

παραγωγικούς πόρους αλλά και να δημιουργήσουν ευκαιρίες για εξωστρέφεια.

Παρά τις θετικές προσδοκίες από την ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων, τόσο για τους χρήστες των κτιρίων όσο και για τη βιομηχανία δομικών προϊόντων και την κατασκευαστική βιομηχανία ευρύτερα, η συγκεκριμένη αγορά χαρακτηρίζεται από ανωριμότητα και προβλήματα θεσμικού καθεστώτος.

ΝΕΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ

Σημαντική είναι η συνεισφορά των μεταλλικών κατασκευών και ειδικότερα της βιομηχανίας μετάλλου για το σύνολο της οικονομίας, καθώς αποτελεί κλάδο με σημαντικές διασυνδέσεις και συνεισφορά σε πολλές κατασκευαστικές δραστηριότητες της οικονομίας (μηχανικές κατασκευές, οικοδομικά και τεχνικά έργα, καταναλωτικά αγαθά, ενεργειακά

εργοστάσια, συμπαραγωγή αμυντικών συστημάτων και ανταλλακτικών, αεροναυπηγική, ναυπηγική και αυτοκινητοβιομηχανία). Ο τομέας του μετάλλου χαρακτηρίζεται από δύο βασικά στοιχεία: την **ένταση κεφαλαίου** (επενδύσεις μεγάλης κλίμακας σε τεχνολογία και εξοπλισμό) και την **υψηλή κατανάλωση ενέργειας** (ενεργοβόρος διαδικασία παραγωγής).

Η ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΑΜΨΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΔΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ: ΝΕΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ

Η ανάγκη ορθολογικής διαχείρισης και εξοικονόμησης ενέργειας στην Ελλάδα προβάλλει ως στόχος πρώτης προτεραιότητας, καθώς οι επιδόσεις της σε δείκτες ενεργειακής απόδοσης υστερούν σε σχέση με τα

δεδομένα άλλων χωρών. Η ανάγκη αυτή απορρέει και από την υποχρέωση συμμόρφωσης της χώρας στο ευρωπαϊκό πλαίσιο στόχων για το 2020, όπως αυτοί έχουν αποτυπωθεί και στην εθνική νομοθεσία.

Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων

Βιοκλιματική αρχιτεκτονική

Σύγχρονος εξοπλισμός θέρμανσης

Κτίρια

Τα οικιακά, επαγγελματικά και δημόσια κτίρια εμφανίζουν σημαντικό δυναμικό υλοποίησης παρεμβάσεων **ενεργειακής αναβάθμισης**, καθώς το 70% του κτιριακού αποθέματος κατασκευάστηκε πριν από το 1980 (έκδοση πρώτου Κανονισμού Θερμομόνωσης), με αποτέλεσμα να χαρακτηρίζονται από υψηλό ποσοστό θερμικών απωλειών και χαμηλή απόδοση των ηλεκτρομηχανολογικών τους εγκαταστάσεων. Πιο συγκεκριμένα, εκτιμάται ότι περίπου 3 εκατομμύρια κτίσματα χρειάζονται ανακατασκευή. Αντίστοιχες ανάγκες υπάρχουν και για την ενεργειακή διαχείριση των δημόσιων κτιρίων.

Ώθηση από τον τουρισμό

Η αιχμή της ζήτησης ενέργειας κατά τη θερινή περίοδο συμπίπτει με την αιχμή της δυνατότητας **εκμετάλλευσης των Α.Π.Ε.** Το γεγονός αυτό προσφέρει μεγάλα περιθώρια εξοικονόμησης ενέργειας στις ξενοδοχειακές μονάδες, μέσα από κατάλληλες παρεμβάσεις για αξιοποίηση των Α.Π.Ε.

Οι επεμβάσεις στον κτιριακό τομέα (υφιστάμενο κτιριακό απόθεμα και νέες κατασκευές), μπορεί να δώσει μία σημαντική αναπτυξιακή ώθηση στην οικοδομή, την παραδοσιακή αυτή παραγωγική δραστηριότητα, που σήμερα τείνει να νεκρωθεί. Ταυτόχρονα όμως αναδύονται σημαντικές προσδοκίες για νέους παραγωγικούς τομείς, με ισχυρά στοιχεία καινοτομίας και βεβαιωμένο δυναμισμό. Ιδιαίτερη συμβολή στη διαδικασία αναπροσανατολισμού και αναζωογόνησης της οικοδομής αναμένεται να έχουν οι τομείς που ακολουθούν.

Καινοτόμα προϊόντα εξοικονόμησης ενέργειας

Σημαντική αναπτυξιακή ώθηση στην οικοδομή και την τόνωση της εξωστρέφειας μπορεί να δώσει η υποκατάσταση των εισαγόμενων προϊόντων με την παραγωγή, εμπορία και εγκατάσταση:

- ψυχρών βαφών και άηλων μονωτικών υλικών, συμπεριλαμβανομένων και προηγμένων «έξυπνων» υλικών,
- σύγχρονων και ενεργειακά αποτελεσματικών συστημάτων εξωτερικής θερμομόνωσης,
- κουφωμάτων (αλουμίνιο, πλαστικά, υαλοστάσια),
- ηλιακών θερμοσιφώνων για παραγωγή ζεστού νερού αλλά και υποστήριξη της θέρμανσης χώρων,
- ηλεκτρικού εξοπλισμού εξοικονόμησης ενέργειας (π.χ. για τον κλιματισμό ή φωτισμό χώρων).

Ενεργειακά έργα

Μεταλλικοί αγωγοί

Νέες τεχνολογίες για την ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων

Αξιόλογες δυνατότητες επιχειρηματικής ανάπτυξης προσφέρουν οι τεχνολογίες αξιοποίησης των ΑΠΕ σε κτίρια (φωτοβολταϊκά 3ης γενιάς, γεωθερμικές αντλίες θερμότητας, συστήματα βιομάζας κλπ). Οι τεχνολογίες αυτές, σε συνδυασμό με τον αποδοτικό εξοπλισμό θέρμανσης (καυστήρες/λέβητες) και τη συνεχιζόμενη διείσδυση του φυσικού αερίου στις κατοικίες, προσφέρουν σημαντικές επιχειρηματικές ευκαιρίες. Παράλληλα, η παραγωγή και εγκατάσταση συστημάτων παρακολούθησης των ενεργειακών καταναλώσεων στον κτιριακό τομέα (smart grids) αποτελεί ένα πεδίο με ιδιαίτερη δυναμική.

Υπηρεσίες Εξοικονόμησης Ενέργειας

Έντονο ενδιαφέρον παρουσιάζει η εφαρμογή των αρχών της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής σε όλα τα νέα κτίρια, με αξιολόγηση όχι μόνο του σχεδιασμού του κτιρίου αλλά και των υλικών δόμησης. Παράλληλα, οι μελέτες ενεργειακής αναβάθμισης από τεχνικά και αρχιτεκτονικά γραφεία μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά στην ορθολογική διαχείριση και εξοικονόμηση ενέργειας.

ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΕ ΠΛΗΡΗ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

Οι μεταλλικές κατασκευές αποτελούν ένα σημαντικό τμήμα της ελληνικής βιομηχανίας, με ιδιαίτερα ανεπτυγμένο το εξαγωγικό τμήμα τα τελευταία έτη. Πέρα όμως από τις εξαγωγικές επιδόσεις, είναι αναγκαία και η ενδυνάμωση της εγχώριας δραστηριότητας.

Αναζήτηση πηγών υδρογονανθράκων και μεταλλικοί αγωγοί

Η κατασκευή αγωγών που περνούν μέσα από τη χώρα καθώς και η αναζήτηση πηγών υδρογονανθράκων στην ελληνική επικράτεια, αποτελούν παραμέτρους πάνω στις οποίες θα μπορούσαν οι εγχώριες μεταλλικές κατασκευές να αναπτύξουν σημαντική δραστηριότητα.

Η επιτυχής αναζήτηση υδρογονανθράκων και οι μεταλλικές πλατφόρμες οι οποίες θα πρέπει να κατασκευαστούν, απαιτούν υψηλό επίπεδο τεχνολογίας (συγκόλλησης κλπ) και εξειδικευμένο προσωπικό. Η απαιτούμενη τεχνογνωσία θα μπορούσε να εξασφαλισθεί με συνεργασίες και συμμετοχή σε κοινοπραξίες με ξένες επιχειρήσεις.

Η κατασκευή των μεταλλικών αγωγών φυσικού αερίου, αποτελεί ενδιαφέρουσα προοπτική για τις ελληνικές επιχειρήσεις μετάλλου, τόσο στη διαδικασία παραγωγής, όσο και στο στάδιο της συντήρησης.

Η κατασκευή μεταλλικών πλατφορμών, πλατφορμών φυσικού αερίου, και η κατασκευή εργοστασίων-σταθμών υδροποίησης σε συνδυασμό με δυνατότητες που προσφέρουν συγκεκριμένοι πυρήνες των ΑΠΕ (μικρά αιολικά, μικρά υδροηλεκτρικά, νέα μοντέλα ανεμογεννητριών), εκτιμάται ότι μπορεί να αποτελέσει στρατηγική επιλογή για πολλές επιχειρήσεις του τομέα, μέσω συνεργασίας με ομίλους από το εξωτερικό αλλά και της συγκρότησης cluster μεγάλων, μεσάιων και μικρών επιχειρήσεων εγχώριως.



ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΥΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Έργα και επενδύσεις που εντάσσονται στις παραπάνω κατευθύνσεις μπορούν να αναπληρώσουν σημαντικό μέρος των απωλειών της εγχώριας ζήτησης έργων της παραδοσιακής κατασκευαστικής βιομηχανίας και ταυτόχρονα να ενδυναμώσουν την παρουσία των προϊόντων και υπηρεσιών των δύο τομέων στις διεθνείς αγορές.

Ωστόσο, προϋποθέσεις αξιοποίησης των αναδυόμενων ευκαιριών είναι:

ΓΙΑ ΤΑ ΔΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ:

Η άμεση τροποποίηση σύμφωνα με τον Νόμο 4122 (ΦΕΚ 42-19/2/2013) του ΚΕΝΑΚ με ενσωμάτωση των εθνικών υποχρεώσεων για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, και η πλήρης και αξιόπιστη εφαρμογή του, η συνεχής επικαιροποίηση των σχετικών Εθνικών Τεχνικών Προδιαγραφών (ΕΤΕΠ) η αναδιοργάνωση των Εταιριών παροχής Ενεργειακών Υπηρεσιών και η πιστοποίηση των συστημάτων και των υλικών εξοικονόμησης ενέργειας, με παράλληλη εποπτεία της σχετικής αγοράς.

Στο πλαίσιο αυτό, ο σχεδιασμός της Νέας Προγραμματικής Περιόδου (ΣΕΣ 2014-2020) είναι ιδιαίτερα σημαντικός, ώστε οι διαθέσιμοι πόροι να προσφέρουν την κατάλληλη στήριξη για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στους δύο τομείς και να συμβάλλουν στην ανάκαμψή τους.

ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ:

Η εξωστρέφεια των εξειδικευμένων εργαστηρίων πιστοποίησης που λειτουργούν στη χώρα.

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

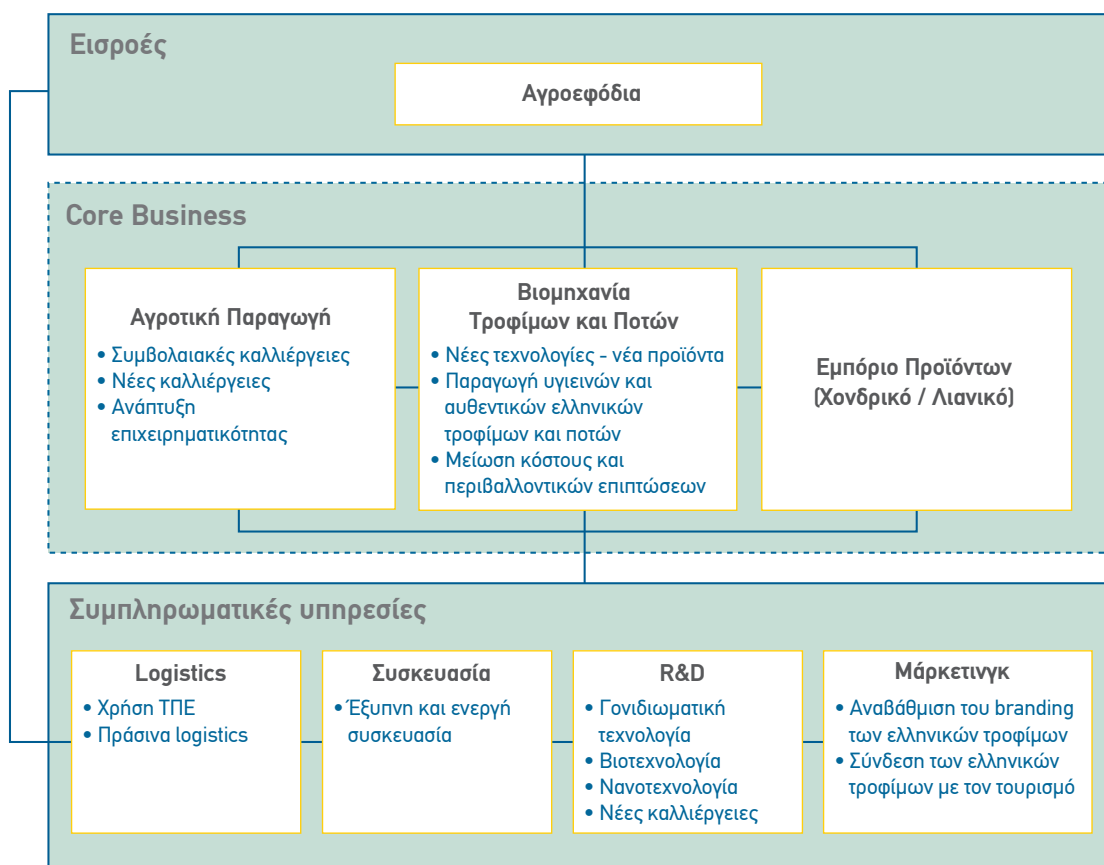


ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Ο τομέας των τροφίμων συνιστά παραδοσιακά έναν από τους σημαντικότερους και παραγωγικότερους τομείς της ελληνικής οικονομίας. Τελευταία καταγράφεται αξιοσημείωτη προσπάθεια για την ενίσχυση της

εξωστρέφειας των ελληνικών διατροφικών προϊόντων και την ανάπτυξη επιχειρηματικής δράσης σε όλο το φάσμα της αλυσίδας αξίας, ιδιαίτερα όσον αφορά στην παραγωγή επώνυμων ποιοτικών αγροτικών προϊόντων.

Παραγωγική αλυσίδα τροφίμων και βιο-αγροδιατροφής



Νέες τεχνολογίες συσκευασίας

Logistics

ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟ-ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

Οι παράγοντες ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας του τομέα αφορούν κυρίως:

- την **καινοτομική δραστηριότητα** σε όλο το φάσμα της **αλυσίδας αξίας**,
- την **αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών** και τις **δραστηριότητες E&A**,
- την ανάπτυξη ενός **διεθνούς αναγνωρίσιμου brand name** ελληνικών προϊόντων,
- το αποτελεσματικό **μάρκετινγκ προώθησης**, μέσω και του τουρισμού,
- τη **σχέση διατροφής και υγείας**,
- την **προσαρμογή και ευελιξία του ανθρώπινου δυναμικού** στις ανάγκες για νέες δεξιότητες και επαγγελματικές ειδικότητες στον τομέα.

Οι παράγοντες αυτοί οδηγούν καθοριστικά τις εξελίξεις σε όλα τα στάδια παραγωγής και διάθεσης στην αλυσίδα

αξίας των τροφίμων. Η ταχύτατη μεταβολή τους καθιστά αναγκαία την προσαρμογή στις μεταβολές και τις απαιτήσεις στο πλαίσιο του ανταγωνισμού. Η διεθνής ανάδειξη του μεσογειακού προτύπου διατροφής, η σχέση διατροφής και υγείας, αλλά και η επιστημονική τεκμηρίωση των ευεργετημάτων των λειτουργικών και βιοενεργών συστατικών (λειτουργικά τρόφιμα κλπ) της ελληνικής παραγωγής συνιστούν σημαντικά διακυβεύματα. Σε διεθνές επίπεδο, οι ερευνητικές προτεραιότητες εστιάζουν με αυξανόμενη ένταση στις **διεπιστημονικές/πολυτομεακές εφαρμογές** και προγράμματα στον τομέα των τροφίμων, που ενσωματώνουν τεχνολογίες των φυσικών επιστημών, του περιβάλλοντος και της βιολογίας. Η παραγωγική αλυσίδα τροφίμων και βιο-αγροδιατροφής, υπό αυτό το πρίσμα, είναι ιδιαίτερα ευρεία και περίπλοκη, τόσο σε τοπικό, όσο και σε επίπεδο ενός εντεινόμενου διεθνούς ανταγωνισμού.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ - ΚΑΤΑΛΥΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΛΥΣΙΔΑΣ

- Εθνικό σχέδιο για τη μεθοδική ανάπτυξη και αξιοποίηση της καινοτομίας στο συνολικό φάσμα της αλυσίδας, με έμφαση στην αξιοποίηση της σχέσης βιοτεχνολογίας και γονιδιωματικής με τρόφιμα και υγεία, με ανάδειξη και τεκμηρίωση των λειτουργικών και βιοενεργών συστατικών (λειτουργικά τρόφιμα), σχετιζομένων με την ελληνική παραγωγή και δίαιτα.
- Αξιοποίηση της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης, πολιτικές που ευνοούν τις απομονωμένες, ορεινές και νησιωτικές περιοχές, στο ευρύτερο πλαίσιο αξιοποίησης και βελτίωσης της υπαίθρου και του περιβάλλοντος.
- Πρόγραμμα προβολής και προώθησης των εγχώριων τροφίμων μέσω του τουρισμού, της διαφήμισης και της διάδοσης της ελληνικής μαγειρικής, της συσχέτισης

των ελληνικών τροφίμων με την παράδοση και τον πολιτισμό.

- Δικτύωση των μικρών επιχειρήσεων του τομέα για την ανάδειξη και αξιοποίηση των χαρακτηριστικών υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας των ελληνικών τροφίμων (παραδοσιακά τρόφιμα, ΠΟΠ, ΠΓΕ κ.ά.).
- Διάδοση των συμβοληαικών καλλιεργειών ποιότητας και ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας του αγροτικού κόσμου.
- Οργάνωση δημόσιου διαλόγου και πρωτοβουλιών σχετικά με τις κοινωνικές προκλήσεις που αφορούν την ασφάλεια τροφίμων, τη βιώσιμη γεωργία και βιο-οικονομία.

Ιχνηλασιμότητα τροφίμων Παραδοσιακά/αυθεντικά προϊόντα Βιοτεχνολογία

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΒΑΣΙΖΟΜΕΝΗ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ, ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ, ΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Οι προοπτικές ανάπτυξης της παραγωγικής αλυσίδας τροφίμων από τις επιχειρήσεις του τομέα, αλλά και στο πλαίσιο νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, περιλαμβάνουν τα παρακάτω.

Βιοτεχνολογία

Εγχειρήματα που ενσωματώνουν τις **εξελίξεις στον τομέα της βιοτεχνολογίας και της γονιδιωματικής επιστήμης** και επηρεάζουν ένα μεγάλο εύρος περιοχών, όπως την ανάπτυξη της εξατομικευμένης δίαιτας και διατροφής, ανάλογα με τις ανάγκες των διαφόρων ομάδων του πληθυσμού.

Ιχνηλασιμότητα τροφίμων

Επιχειρήσεις που ενσωματώνουν τεχνολογίες που βελτιώνουν την **ιχνηλασιμότητα** των τροφίμων και τους **ελέγχους ασφαλείας**.

Παραδοσιακά, αυθεντικά προϊόντα

Επιχειρήσεις/συνεταιρισμοί που στηρίζονται στην **αξιοποίηση των μοναδικών εδαφο-κλιματικών στοιχείων** της Ελλάδας, με συγκριτικό πλεονέκτημα στην **παραγωγή παραδοσιακών τοπικών προϊόντων** και τη **μικρότερη κλίμακα παραγωγή προϊόντων με εκλεκτά όμως χαρακτηριστικά, υψηλή ποιότητα και προστιθέμενη αξία**, δηλαδή καινοτομία μέσα από τη διαφοροποίηση στη βάση ιδιαίτερων χαρακτηριστικών.

Χρήση ΤΠΕ

Συστηματική χρήση εργαλείων ΤΠΕ στις επιχειρήσεις | του τομέα.

Logistics

Υπηρεσίες **logistics** και συγκεκριμένα τις υπηρεσίες αποθήκευσης, μεταφοράς και διανομής, όπου διαφαίνονται ευκαιρίες συνέργειας μεταξύ επιχειρήσεων 3PL (Third Party logistics) και παραγωγών, βιομηχανικών και εμπορικών επιχειρήσεων.

ΤΟΜΕΑΣ ΤΠΕ (ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ)

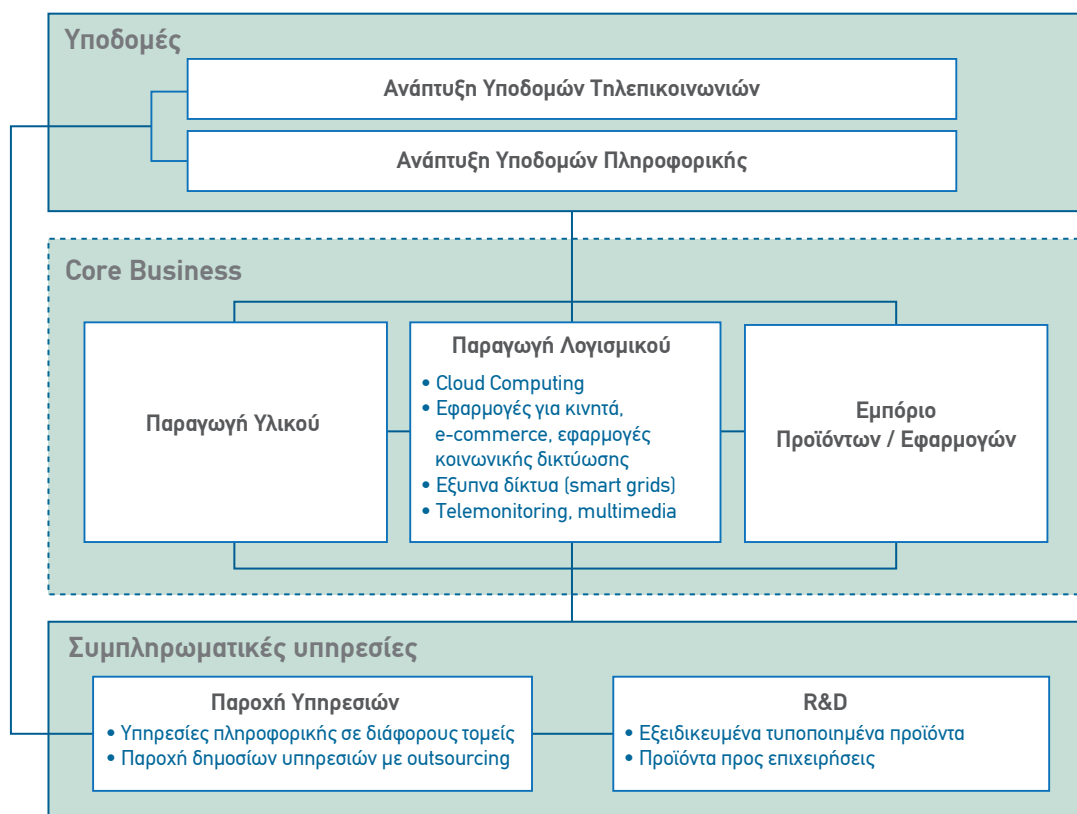


ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΓΟΡΕΣ

Η παραγωγική αλυσίδα ΤΠΕ γίνεται αντιληπτή στη βάση δύο μεγάλων συνιστωσών: **Τηλεπικοινωνίες** και **Πληροφορική**. Οι δύο αυτές συνιστώσες, αν και παρουσιάζουν σημαντικές συνέργειες, διαφέρουν

μεταξύ τους τόσο ως προς τα επιχειρηματικά μεγέθη όσο και ως προς τη βιομηχανική δομή, τα οργανωσιακά πρότυπα και την ανταγωνιστική δυναμική.

Η παραγωγική αλυσίδα ΤΠΕ



Στροφή προς τις υπηρεσίες

Συνδυασμένες υπηρεσίες πληροφορικής

ΟΙ ΤΠΕ ΜΟΧΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Οι ΤΠΕ έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν μια ισχυρή μετασχηματιστική δυναμική στο σύνολο των τομέων της οικονομίας και ειδικά εκεί που η χώρα έχει κάποιο συγκριτικό πλεονέκτημα, ή έστω μια ιστορική τοποθέτηση, που της επιτρέπει να στηριχθεί για να κάνει βήματα προς τα εμπρός. Η περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα ΤΠΕ μπορεί να συμβάλει:

- στην αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων,
- στη σχεδιαστική και λειτουργική βελτίωση των προϊόντων τους,
- στη μεγέθυνση της οικονομίας και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικής θέσης της χώρας,
- στη βελτίωση της ποιότητας ζωής, της εκπαίδευσης, των υπηρεσιών υγείας και του περιβάλλοντος.

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΠΕ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Οι ελληνικές επιχειρήσεις μπορούν να αξιοποιήσουν σημαντικά πλεονεκτήματα για να δημιουργήσουν μια μετασχηματιστική δυναμική στην ελληνική οικονομία και να ενισχύσουν τη θέση τους στις παγκόσμιες αγορές:

- διαθέτουν μια δεξαμενή πολύ καλά καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού,
- η συμμετοχή τους σε ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα ΤΠΕ είναι υψηλή,
- αρχίζει να σχηματίζεται ένα πλήθος νέων δυναμικών επιχειρήσεων -μικρών και μεγαλύτερων- με διεθνή ορίζοντα,
- στα Πανεπιστήμια και τα Ερευνητικά Κέντρα αναπτύσσεται σημαντική ερευνητική δραστηριότητα.

Παράλληλα, οι ελληνικές επιχειρήσεις καλούνται να αντιμετωπίσουν νέες προκλήσεις. Αυτές εντοπίζονται σε σημεία όπως οι τεχνολογίες **Cloud Computing**, οι **εφαρμογές για κινητά τηλέφωνα**, οι **εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης** και **e-commerce**, τα **έξυπνα δίκτυα** (smart grids), το **telemonitoring**, η ανάπτυξη **multimedia content** κλπ.

Τεχνολογικά εξειδικευμένα τυποποιημένα προϊόντα

ΜΕΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΤΠΕ

Τεχνολογικά εξειδικευμένα τυποποιημένα προϊόντα

Η ελληνική βιομηχανία ΤΠΕ, για να απαντήσει στις νέες προκλήσεις, οφείλει να εστιάσει στην καινοτομία και στην ανάπτυξη «ικανοτήτων» που παράγουν:

- τεχνολογικά προηγμένα, εξειδικευμένα και τυποποιημένα προϊόντα ικανά να στηρίξουν εξαγωγικές δραστηριότητες,
- προϊόντα που «ολοκληρώνουν» επιχειρησιακές διαδικασίες.

Στροφή προς τις υπηρεσίες

Είναι αναγκαία η στρατηγική επαναανορθωτική του τομέα και η «στροφή προς τις υπηρεσίες», κυρίως στις υπηρεσίες ΤΠΕ προς τις επιχειρήσεις, όπου η ελληνική αγορά δείχνει να βρίσκεται σε σημαντική καθυστέρηση σε σχέση με άλλες χώρες-μέλη της ΕΕ.

Τομείς με ισχυρή διεθνή ζήτηση

Οι επιχειρήσεις χρειάζεται να εστιάσουν σε τομείς με ισχυρή διεθνή ζήτηση, στο πρότυπο του τομέα των εφαρμογών κινητής τηλεφωνίας (mobile internet applications), ο οποίος έχει να επιδείξει ελληνικές «επιτυχίες» από δυναμικές επιχειρήσεις με ικανότητα παρουσίας και στις διεθνείς αγορές.

Συνδυασμένες υπηρεσίες πληροφορικής

Αξιόλογες δυνατότητες ανάπτυξης παρουσιάζονται στο σημείο της αλυσίδας που αφορά στη συνδυασμένη προσφορά λογισμικού και υπηρεσιών πληροφορικής για τους τομείς της ενέργειας, της υγείας, των μεταφορών και του τουρισμού όπως επίσης και την παροχή δημόσιων υπηρεσιών με outsourcing.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΠΕ ΣΤΗΡΙΓΜΕΝΗ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ, ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ

Τρία «θέματα - κλειδιά» θα καθορίσουν την επιτυχία αναπροσανατολισμού της ελληνικής βιομηχανίας ΤΠΕ στις νέες συνθήκες και τη μετασχηματιστική δυναμική της:

1. Η επαναανορθωτική των στρατηγικών προτεραιοτήτων και των επενδύσεων της βιομηχανίας ΤΠΕ με κατευθύνσεις:

- Στο επίπεδο της τεχνολογίας: Την προσεκτική αναζήτηση τεχνολογικών τομέων δραστηριοποίησης,
- Στο επίπεδο της ανάπτυξης «προϊόντων»: Τη δημιουργία «συνεργατικών προϊόντων» (product collaborative development),
- Στο επίπεδο της διαχείρισης της «γνώσης» και της ενίσχυσης των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού: Τις συνεργασίες με Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα.

2. Η επιδίωξη συμμαχιών και συνεργασιών της βιομηχανίας ΤΠΕ με ελληνικές start-ups και κυρίως με ξένες επιχειρήσεις, για τη μεταφορά εξειδικευμένης «γνώσης», την αύξηση της αποτελεσματικότητας στην «απορρόφηση» της καινοτομίας και τη βελτίωση των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών.

3. Η διαμόρφωση συνεκτικών πολιτικών με στόχο την ενίσχυση του ρόλου των ΤΠΕ στην οργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης. Καθοριστικής σημασίας είναι οι αλληλεγγύες στην ανάθεση και εκτέλεση των δημοσίων έργων, με πυρήνα τις σύγχρονες μορφές συνεργασίας μεταξύ του δημόσιου τομέα και των επιχειρήσεων (Public Private Partnership), στο πρότυπο άλλων χωρών της ΕΕ (κυρίως της Γαλλίας, της Μεγ. Βρετανίας κλπ.)

ΥΓΕΙΑ

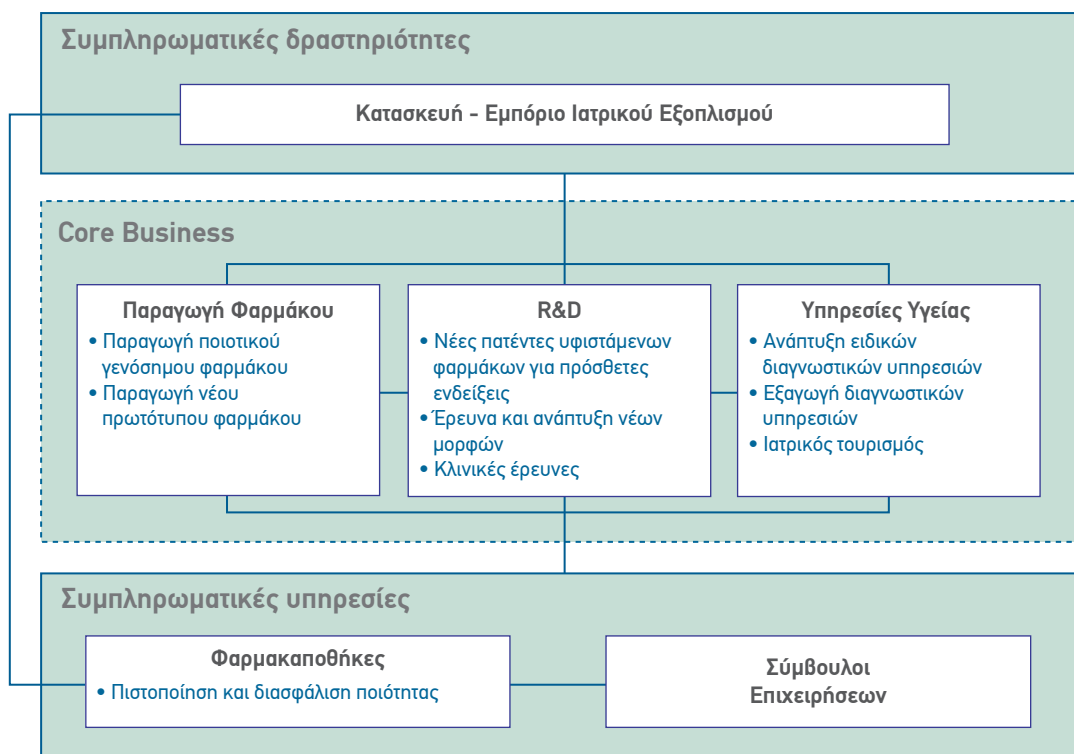


ΔΥΝΑΜΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Η υγεία αποτελεί **κοινωνικό αγαθό** αλλά και μια αλυσίδα αξίας με σημαντικές επιπτώσεις στην οικονομία και την απασχόληση. Σήμερα, ο τομέας της υγείας δέχεται πιέσεις από τη συνεχή μείωση της ζήτησης υπηρεσιών και προϊόντων υγείας που πληρώνονται άμεσα από τους χρήστες και την αύξηση της ζήτησης ασφαλισμένων υπηρεσιών και προϊόντων

που καλύπτονται ασφαλιστικά. Η αυξημένη ζήτηση υπηρεσιών από το δημόσιο σύστημα υγείας λόγω της κρίσης δημιουργεί δυσκολία στην πρόσβαση αλλά και μειωμένη ανταπόκριση στις απαιτήσεις, με αποτέλεσμα τη συνολική **υποβάθμιση της υγείας του πληθυσμού**, ενώ από την άλλη πλευρά θέτει σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα του ιδιωτικού συστήματος υγείας.

Παραγωγική Αλυσίδα Υγείας



Παραγωγή γενόσημων φαρμάκων Ιατρικός τουρισμός

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΛΥΣΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Η οικονομική κρίση σε συνδυασμό με τη γήρανση του πληθυσμού, τον σύγχρονο τρόπο ζωής και τις εξελίξεις στην ιατρική τεχνολογία και βιοτεχνολογία με την ανακάλυψη νέων θεραπειών αποτελούν σημαντικές προκλήσεις για τον τομέα της υγείας. Κλειδιά στην αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων είναι η **πρόληψη και η πρώιμη διάγνωση** και για να επιτευχθεί αυτό απαιτείται στήριξη και ενίσχυση της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας η οποία θα συνεπάγεται και μείωση της ζήτησης υπηρεσιών για δευτεροβάθμια (ή και τριτοβάθμια) περίθαλψη.

Η Ελλάδα διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα που, αν τα αξιοποιήσει, θα μπορέσει να αλληλέξει το αναπτυξιακό πρότυπο από την υψηλή προσφορά προϊόντων και υπηρεσιών για εσωτερική ζήτηση στην προσφορά καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών υγείας για την ευρύτερη αγορά της Ευρώπης. Ορισμένα από αυτά τα πλεονεκτήματα είναι:

- Η τεχνογνωσία και το καταρτισμένο ανθρώπινο κεφάλαιο για τη **δημιουργία υψηλής προστιθέμενης αξίας στη βιοτεχνολογία και στη βιοϊατρική επιστήμη**. Ελληνικά πανεπιστήμια και ελληνικά ερευνητικά ινστιτούτα μπορούν να αναλάβουν την έρευνα στο αρχικό στάδιο ανάπτυξης φαρμάκων καθώς και τη διεξαγωγή κλινικών ερευνών στα επόμενα στάδια.
- Ο μεγάλος αριθμός διαγνωστικών κέντρων με εγκαταστάσεις υψηλού επιπέδου, τα οποία προσφέρουν τη δυνατότητα να αποτελέσει η Ελλάδα **κέντρο έρευνας και ανάπτυξης της διαγνωστικής τεχνολογίας**. Οι ελληνικές επιχειρήσεις του κλάδου μπορούν να αναπτύξουν την εξαγωγική τους δραστηριότητα, εκτελώντας εργαστηριακές εξετάσεις για λογαριασμό ιατρικών κέντρων και νοσοκομείων του εξωτερικού, σε ανταγωνιστικές τιμές.
- Εκτός από το πεδίο της έρευνας, σε ολόκληρο το οικοσύστημα της υγείας απασχολείται ικανός αριθμός νέων επιστημόνων υψηλής εκπαίδευσης και εξειδίκευσης, οι οποίοι και συνιστούν μοναδικό συγκριτικό πλεονέκτημα.
- Αντίστοιχα υψηλό είναι και το τεχνολογικό επίπεδο των επιχειρήσεων, κυρίως λόγω των επενδύσεων που σε κάποιο βαθμό διευκολύνθηκαν από τη δυναμική πορεία του τομέα την τελευταία δεκαετία και τα θετικά αποτελέσματα των επιχειρήσεων.

Επανατοποθέτηση και επαναστόχευση φαρμάκων

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Παραγωγή γενόσημων φαρμάκων

Στην παραγωγική αλυσίδα υγείας, οι δυνατότητες ανάπτυξης επιχειρηματικότητας εντοπίζονται κυρίως στην **παραγωγή γενόσημου φαρμάκου** λόγω της πλούσιας μεγάλης αριθμού πατεντών, αλλά και της αναμενόμενης αύξησης της ζήτησης φθηνότερων φαρμάκων υπό την πίεση της ανάγκης περιστολής των δαπανών υγείας και φαρμάκου, τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς. Η Ελλάδα έχει δυνατότητες να αποτελέσει **κέντρο παραγωγής γενόσημων φαρμάκων στην Ευρώπη** λόγω των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που παρουσιάζει, με βασικότερο από αυτά την πιστοποίηση και διασφάλιση ποιότητας σε όλα τα στάδια παραγωγής και διάθεσης του φαρμάκου (από τις πρώτες ύλες έως το φαρμακείο).

Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις διαθέτουν αποτελεσματικά συστήματα **πιστοποίησης και διασφάλισης των παραγωγικών διαδικασιών**. Σε διεθνές επίπεδο η χρονική συγκυρία ευνοεί καθώς **έληξαν ή λήγουν μια σειρά από διεθνείς πατέντες**. Οι ελληνικές βιομηχανίες φαρμάκων έχουν την ευκαιρία να αναπτυχθούν επενδύοντας στην **εξωστρέφεια με γενόσημα φάρμακα ή αναλαμβάνοντας την παραγωγή ιδιοσκευασμάτων στην Ελλάδα για λογαριασμό διεθνών επιχειρήσεων**.

Επανατοποθέτηση και επαναστόχευση φαρμάκων

Σημαντικές προοπτικές διαφαίνονται επίσης στην **επανατοποθέτηση/επαναστόχευση φαρμάκων** χωρίς να απαιτούνται μεγάλες επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη. Η προσέγγιση αυτή αποτελεί παρέμβαση σε πρωτότυπα φάρμακα τα οποία έχουν παραχθεί και έχουν πάρει άδεια κυκλοφορίας για συγκεκριμένη ένδειξη, αλλά μπορούν να πάρουν

νέα άδεια κυκλοφορίας για πρόσθετη χρήση. Η συγκυρία φαίνεται να ευνοεί και την **προσέληψη παραγωγικών μονάδων από το εξωτερικό** αλλά και τη δημιουργία νέων.

Ειδικές διαγνωστικές υπηρεσίες

Περιοχές με προοπτικές επιχειρηματικής ανάπτυξης αποτελούν επίσης η ανάπτυξη ειδικών διαγνωστικών υπηρεσιών, όπως η **παροχή μοριακών/γονιδιακών τεστ καθώς και εξετάσεων για προδιαθεσικούς παράγοντες** και η εξαγωγή διαγνωστικών υπηρεσιών σε χώρες του εξωτερικού, δεδομένης της αναμενόμενης αύξησης της ζήτησης για την εργαστηριακή και την προληπτική ιατρική.

Φυτικά καλλυντικά

Ειδικό ενδιαφέρον λόγω της αυξανόμενης ζήτησης έχει η **παραγωγή φυτικών καλλυντικών**, δραστηριότητα με αξιόλογες δυνατότητες τοποθέτησης προϊόντων στη διεθνή αγορά. Η βιομηχανική αξιοποίηση φυσικών προϊόντων προσωπικής υγιεινής, αποτελεί περιοχή με σημαντικές επιχειρηματικές προοπτικές κυρίως λόγω της ιδιαίτερα πλούσιας χλωρίδας της Ελλάδας: μεγάλη ποικιλία φυτών μπορούν να αποτελέσουν την πρώτη ύλη για να αναπτυχθεί ο βιομηχανικός τομέας παραγωγής σε αιθέρια έλαια, φάρμακα, καλλυντικά, προϊόντα προσωπικής υγιεινής, συμπληρώματα διατροφής κλπ.

Ειδικές διαγνωστικές υπηρεσίες Φυτικά καλλυντικά

Ιατρικός τουρισμός

Σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης φαίνεται να υπάρχουν στον τομέα του **ιατρικού τουρισμού**. Ο όρος «ιατρικός τουρισμός» περιλαμβάνει:

- υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας προς τουρίστες-ασθενείς που έχουν ανάγκη χειρουργικών επεμβάσεων, καθώς και άλλων εξειδικευμένων μορφών θεραπείας, με συνακόλουθη ιατρική περίθαλψη και φαρμακευτική αγωγή
- υπηρεσίες δευτεροβάθμιας φροντίδας υγείας σε μονάδες αποκατάστασης και αποθεραπείας ή σε μονάδες ανάρρωσης που συνοδεύονται από τουρισμό.

Ο ιατρικός τουρισμός, πέραν των καθαρά ιατρικών υπηρεσιών, περιλαμβάνει υπηρεσίες μεταφοράς, ενημέρωσης, ξενάγησης, εστίασης και διαμονής. Τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει η Ελλάδα για την ανάπτυξη ποιοτικού τουρισμού υγείας είναι το μεσογειακό περιβάλλον με το

φυσικό πλούτο, η πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά, η παράδοση στην υγιεινή διατροφή, το ήπιο κλίμα και το καταξιωμένο διεθνώς ιατρονοσηπτικό προσωπικό. Ευνοϊκές προϋποθέσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα δημιουργεί και η ψήφιση της οδηγίας 24/2011 που αφορά στις διασυνοριακές ροές των ασθενών, με την υποχρέωση εφαρμογής στο εθνικό δίκαιο.

Τομείς του ιατρικού τουρισμού, που προσφέρουν επιχειρηματικές ευκαιρίες με εξαγωγικό προσανατολισμό αποτελούν:

- οι μονάδες τεχνητού νεφρού
- η υποβοηθούμενη γονιμοποίηση - (IVF)
- οι πλαστικές επεμβάσεις (αισθητικής)
- η οφθαλμολογία-αισθητική δερματολογία και πλαστική χειρουργική (σε επίπεδο One-Day/ Secondary Care Clinic)



ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Για να μπορέσει η Ελλάδα να διεκδικήσει μερίδιο από την παγκόσμια αγορά των εν λόγω υπηρεσιών, χρειάζεται να υλοποιήσει ευρύτερα **δράσεις προβολής και προώθησης**. Η παροχή ολοκληρωμένων και προηγμένου επιπέδου υπηρεσιών Ιατρικού Τουρισμού υλοποιείται μόνο μέσω επιτυχημένων συνεργασιών μεταξύ των υψηλών προδιαγραφών και αποδεδειγμένης ποιότητας υγειονομικών δομών, των αξιόπιστων και κατάλληλα προσαρμοσμένων ξενοδοχειακών και ταξιδιωτικών παροχών.

Προς την κατεύθυνση αυτή, μπορούν να αξιοποιηθούν αναξιοποίητες δομές και εγκαταστάσεις για να στελεχωθούν και να λειτουργήσουν ευέλικτα συστήματα του ιδιωτικού τομέα (**συμπράξεις ιδιωτικού - δημόσιου τομέα**).

Σημαντικό κίνητρο για την οργάνωση του τομέα του ιατρικού τουρισμού θα ήταν η συνεργασία και δικτύωση ιδιωτικών θεραπευτηρίων, διαγνωστικών κλινικών, ασφαλιστικών εταιριών και τουριστικών πρακτορείων, που θα μπορούσαν να **παρέχουν ιατρικές υπηρεσίες** σε ασθενείς από χώρες του εξωτερικού με εξειδικευμένες ανάγκες.

ΕΤΟΙΜΟ ΕΝΔΥΜΑ ΚΑΙ «ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ» ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ (CREATIVE INDUSTRIES)



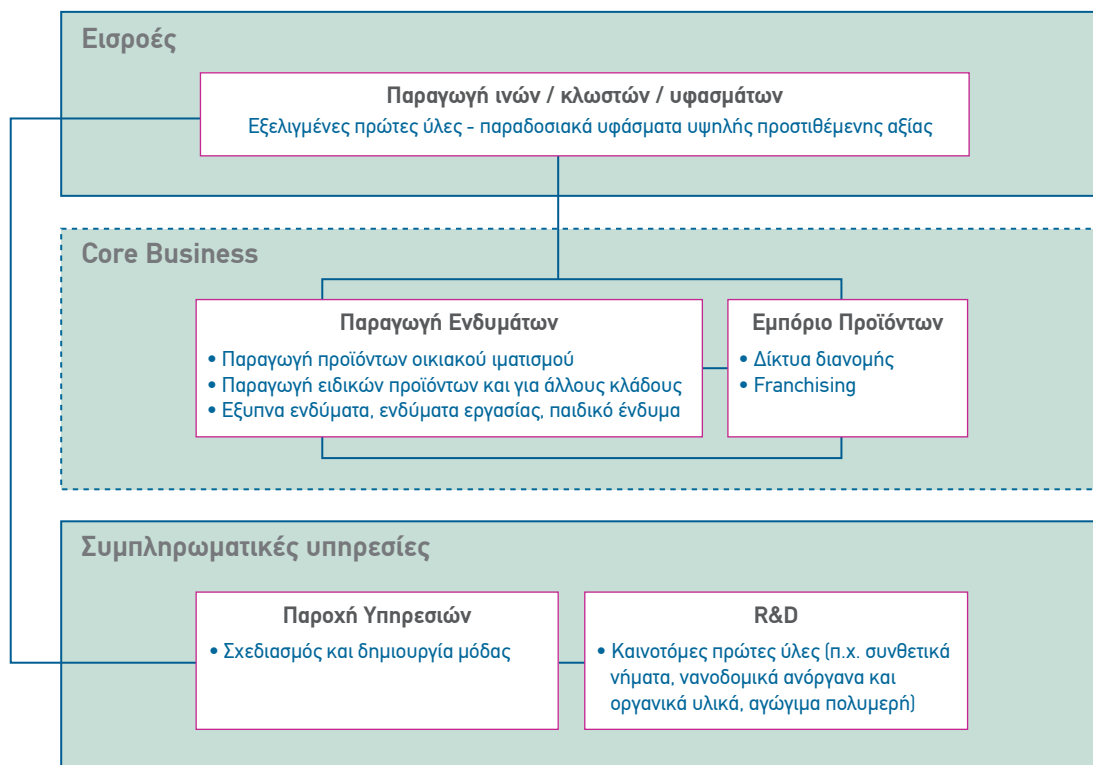
ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΕΥΕΛΙΚΤΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ ΚΟΣΤΟΥΣ

Η παραγωγή έτοιμου ενδύματος βρίσκεται σε καθοδική τροχιά από τις αρχές της δεκαετίας του 2000, με μικρά σημάδια ανάκαμψης. Δύο είναι τα βασικά αίτια/ορόσημα αυτής της εξέλιξης:

- το 2005 ολοκληρώθηκε η σταδιακή άρση των ποσοτικών περιορισμών (ποσοστώσεων) στις εισαγωγές προϊόντων ένδυσης (καθώς επίσης και κλωστοϋφαντουργίας) στην Ε.Ε.
- στο τέλος του 2008 έληξε η Σίνο-Ευρωπαϊκή Συμφωνία του 2005, με την οποία είχαν καθοριστεί όρια στην αύξηση των εισαγωγών προϊόντων κλωστοϋφαντουργίας-ένδυσης στην Ε.Ε. από την Κίνα για την περίοδο 2005-2008.

Ωστόσο, παρά τη συρρίκνωση της παραγωγής στον τομέα του έτοιμου ενδύματος, εξακολουθούν να υπάρχουν ευκαιρίες σε συγκεκριμένα τμήματα της παραγωγικής αλυσίδας. Τα τμήματα αυτά αφορούν κυρίως στην εκμετάλλευση των νέων τεχνολογιών και την ανάπτυξη νέων προϊόντων εντάσεως δημιουργικότητας με καινοτομικό σχεδιασμό (design). Η αξιοποίηση αυτών των δυνατοτήτων σε συνδυασμό με την ενίσχυση της εξωστρέφειας και την ανάπτυξη στρατηγικών συνεργασιών, αποτελούν τους καταλύτες για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων προκλήσεων.

Παραγωγική αλυσίδα έτοιμου ενδύματος και «δημιουργικής» βιομηχανίας (creative industries)



Έλληνες Δημιουργοί

Νησίδες αγοράς ενδύματος

Σύγχρονη υπεργολαβία

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΤΟΙΜΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ ΜΕ ΟΡΟΥΣ “CREATIVE INDUSTRY”

Ο ευέλικτος σχεδιασμός (design), σε στενή συνάρτηση με τις γρήγορες εναλλαγές της μόδας, είναι ένας από τους βασικούς μοχλούς για την αντιμετώπιση των πιέσεων που δέχεται ο τομέας έτοιμου ενδύματος από χώρες χαμηλού κόστους παραγωγής.

Υπό το πρίσμα αυτό, διάφορα επαγγέλματα και δραστηριότητες περιμετρικά του κλάδου, τα οποία οριοθετούν τη **«δημιουργική» βιομηχανία** (creative industry), αποκτούν ολοένα και περισσότερη σημασία στη χάραξη των στρατηγικών και στην προώθηση των προϊόντων του τομέα. Παραδείγματα αυτών των

επαγγελμάτων-δραστηριοτήτων είναι οι σύμβουλοι μόδας και ενδυματολογίας, οι σύμβουλοι marketing, οι διοργανωτές επιδείξεων μόδας κλπ.

Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρονται από την ανάπτυξη της «δημιουργικής» βιομηχανίας μπορεί να προσφέρει μια νέα δυναμική στη βιομηχανία έτοιμου ενδύματος, ειδικά σε τμήματα της αγοράς με εμφανείς ικανότητες αντοχής στον ανταγωνισμό όπως τα ενδύματα εργασίας, το παιδικό ένδυμα το φασόν με ολοκληρωμένες υπηρεσίες κλπ.

ΟΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ Η ΚΡΙΣΙΜΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΥΛΗΣ

Παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η παραδοσιακή αλυσίδα έτοιμου ενδύματος, εντοπίζονται δυνατότητες σε διακριτά τμήματα που αφορούν στην παραγωγή:

- παραδοσιακών υφασμάτων μέσα από την εξέλιξή τους σε υψηλής προστιθέμενης αξίας, όπως πχ το ελληνικό βαμβακερό νήμα και τα εξ' αυτού παραγόμενα πλεκτά υφάσματα και ενδύματα αλλή και το μετάξι, τομέας στον οποίον επιχειρείται μία σοβαρή προσπάθεια αναβίωσης,
- εξελιγμένων πρώτων υλών, όπως τα συνθετικά λειτουργικά νήματα, βιοαποικοδομήσιμα πολυμερή, οργανικές φωτοβολταϊκές διατάξεις, τα νανοδομικά ανόργανα και οργανικά υλικά κλπ,
- «έξυπνων» και «λειτουργικών» ενδυμάτων.

Κρίσιμη παράμετρο για την προώθηση της εφαρμογής εξελιγμένων και καινοτομικών υλικών στα προϊόντα ένδυσης αποτελούν οι δραστηριότητες Έρευνας και Ανάπτυξης, οι οποίες διαδραματίζουν ρόλο κλειδί στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας τα τελευταία χρόνια αποτελεί και η **αξιοποίηση της πληροφορικής**. Εφαρμογές-προγράμματα πληροφορικής μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε πολλά στάδια της παραγωγής-διάθεσης ειδών ένδυσης (σχεδιασμός, έλεγχος διαδικασίας παραγωγής, εφαρμογή κανόνων ελέγχου ποιότητας, οργάνωση-διοίκηση μονάδων παραγωγής κ.α.).

Δημιουργία και καθιέρωση εμπορικού ονόματος

Παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΟΥΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ

Η ανάπτυξη της εξωστρέφειας από τις επιχειρήσεις του έτοιμου ενδύματος μπορεί να στηριχθεί σε τέσσερις βασικούς πυλώνες.

Νησίδες αγοράς ενδύματος

Εστίαση σε «νησίδες αγοράς», όπως το παιδικό ένδυμα και τα ενδύματα εργασίας, όπου οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν συσσωρεύσει ικανοποιητική εμπειρία και προσφέρουν ποιοτικά προϊόντα, ενώ μέρος της δραστηριότητάς τους αποτελεί η υλοποίηση υπεργολαβιών από τα μεγαλύτερα brand names διεθνώς.

Δημιουργία και καθιέρωση εμπορικού ονόματος

Εθνική πολιτική για τη δημιουργία και καθιέρωση εμπορικού ονόματος (brand name) σε διακριτά τμήματα της αγοράς και κατάλληλη προβολή-προώθηση των προϊόντων, στην ελληνική αγορά και διεθνώς μέσω:

- **διαφημιστικές καμπάνιες**, με έμφαση στον έντυπο τύπο και το διαδίκτυο (εταιρικά site, καταχωρήσεις σε ιστότοπους με μεγάλη επισκεψιμότητα, αξιοποίηση πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης),
- συμμετοχής σε **εκθέσεις προϊόντων ένδυσης** εντός και κυρίως εκτός ελληνικών συνόρων με εστίαση σε αναξιοποίητες αγορές (π.χ. Αραβικές χώρες, χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, ΗΠΑ, Καναδάς),

- σχεδιασμού ειδικής δράσης για τη στήριξη των ελλήνων δημιουργών (designers),
- συνεργασίας επιχειρηματικών οργανώσεων με τους νέους οργανισμούς που δημιουργούνται για την ανάπτυξη της εξωστρέφειας και την **ανάδειξη της ταυτότητας των ελληνικών προϊόντων** διεθνώς.

Σύγχρονη υπεργολαβία

Σχέδιο οργάνωσης της υπεργολαβίας σε νέες σύγχρονες βάσεις στην κατεύθυνση προσφοράς ολοκληρωμένων υπηρεσιών.

Παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών

Παροχή συγκεκριμένων after sales υπηρεσιών, όπως για παράδειγμα η δυνατότητα leasing για τον επαγγελματικό ιματισμό στις επιχειρήσεις και άλλους οργανισμούς και ευρύτερα η διαχείρισή του.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ ΜΕ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Οι νέες προκλήσεις για τον τομέα έτοιμου ενδύματος διαμορφώνονται κυρίως από την έντονη **κλιμάκωση του διεθνούς ανταγωνισμού**, την **τήρηση των προδιαγραφών που έχουν τεθεί από την ΕΕ** για τα προϊόντα που πωλούνται στα κράτη – μέλη της καθώς και την **κυκλοφορία απομιμήσεων** επώνυμων προϊόντων ένδυσης.

Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων είναι αναγκαία η **σύναψη συνεργασιών μεταξύ των**

επιχειρήσεων (στρατηγικές συνεργασίες, συμπράξεις κλπ) και η αναζήτηση αποδοτικών διασυνδέσεων με άλλες επιχειρήσεις, εντός και εκτός Ελλάδας.

Επιπλέον, για την προώθηση αποτελεσματικών συνεργασιών και τη **διαμόρφωση στρατηγικών κατευθύνσεων**, ιδιαίτερη σημασία έχει ο συντονισμός των επιχειρηματικών-επαγγελματικών συνδέσμων και σχετικών φορέων, ακολουθώντας τα αντίστοιχα πρότυπα άλλων χώρων (π.χ. Ιταλία, Γαλλία).



Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
Τ: 211 5006 000 F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr